

České sklo pro šejky

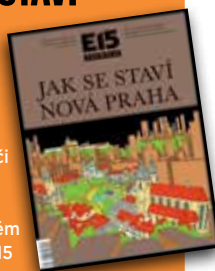
Naše sklo si nebudete kupovat proto, abyste měli z čeho vypít dvě deci vína, říká spolumajitel sklářské firmy Lasvit Aleš Stýblo.

ROZHOVOR

str. 16–17

JAK SE STAVÍ NOVÁ PRAHA

Kdo jsou největší hráči v českých realitách? Čtěte v novém magazínu E15 Premium, který vyšel 24. dubna.

CZK/EUR • 26,945 / -0,175 Kč **CZK/USD** • 24,735 / -0,175 Kč **PX** • 998,74 / +0,58 % **EURO STOXX 50** • 3578,93 / -0,12 % **ZLATO** • 1281,65 \$ / +1,09 %

KOMENTÁŘ: BABIŠ MŮŽE TRUMFNOUT KALOUSKA / str. 18

Krátce

Českou televizi dál povede Petr Dvořák

Rada České televize zvolila generálním ředitelem ČT na dalších šest let jejího současného šéfa Petra Dvořáka. Ve druhém kole finálové volby porazil bývalého ředitele TV Prima Martina Konráda. Dvořák dostal 15 hlasů, Konrád žádný. **str. 6**

Autosalony po Charouzoví skončily v konkurzu

Jeden z někdejších lídrů v prodeji aut, společnost A. Charouz Motors, podala na podzim sama na sebe insolvenční návrh. Soud nyní podnik spojens s byznysmenem Petrem Speychem poslal do konkurzu. Sama firma přiznává dluhy téměř za sto milionů korun. **str. 8**

Česká firma spustí výrobu dronů v Rusku

Radotínská společnost Primoco UAV vstupuje na ruský trh. Bude zde vyrábět své bezpilotní létající prostředky. Výrobu chce spustit ve druhé polovině roku. **str. 9**

přečtete si:

SPECIÁL
Energetika

Vietnamci koupili hotel v centru

Zakladatelé obchodů **Sportisimo Thai Ngoc Nguyen a Do Hong Son** koupili od společnosti **Lordship** pražský čtyřhvězdičkový **hotel NYX** na rohu ulic Jindřišské a Panské. Zaplatili za něj zhruba dvacet milionů eur.

PRAHA / str. 4

Foto E15 Michael James

9 771803 454307 1 7 3 4 7

Zápisník
Tomáše Stingla

Prezident a většina

Francie si užila nejšťastnější prezidentské volby v dějinách. Alespoň z pohledu numerologie. Voliči se totiž svou účastí v prvním kole na chlup přesně trefili do optimistického čísla 77,77 procenta. Čtyři šťastné sedmičky, které přinesly úvodní vítězství umírněnému kandidátu Macronovi, znamenají relativně vysoký zájem voličů.

Souvislost nebude náhodná. Porovnejme to s účastí na dvou dalších, světem ostře sledovaných volbách z poslední doby, kde lidé zvolili naopak tu radikálnější možnost. K referendu o brexitu přišlo jen 66 procent Britů. A Donalda Trumpa zvolilo prezidentem dokonce méně než 60 procent dospělých Američanů.

Poznamená to i blížící se výběr nového prezidenta v Česku? My jsme v tomto laxnější než Francouzi, k volbám nás chodí málo, čímž zejména při využití většinového systému vzniká roztomilý paradox. Obyvatelé pod 18 let hlasovat nemohou a i oprávněných voličů se například finálové volby prezidenta zúčastnilo jen 59 procent. V součtu to znamená, že pro Miloše Zemana hlasovalo 2,7 milionu lidí. Tedy jen čtvrtina národa, který má přes 10,5 milionu obyvatel. A to Miloš Zeman porazil svého soupeře Karla Schwarzenberga poměrně jednoznačně. Příští prezident může mít i ještě podstatně slabší mandát. Stejně jako USA zakoušíme půvab systému, kde většinového vítěze vlastně zvolí menšina.

Protagonisté dne

Václav MATOUŠEK

ŠÉF SPOLEČNOSTI LORDSHIP

Developerské firmě se nyní daří. Prodala za půl miliardy hotel v centru Prahy a podařilo se jí i dospět ke shodě v případě novostavby v Praze 7.

str. 4

Petr DVOŘÁK

ŘEDITEL ČESKÉ TELEVIZE

Výsledek hlasování o (staro) novém řediteli ČT byl nakonec jednoznačný – Dvořák nad svým konkurentem vyhrál v poměru 15:0.

str. 6

Marek DOSPIVA

SPOLUMAJITEL SKUPINY PENTA

Investiční skupina zvýšila v loňském roce svůj čistý zisk o 25 procent, o čtyři procenta stouply meziročně její tržby.

str. 10

NOVÁ BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ

Foto: čtk

PRACOVNÍK LETIŠTĚ balí cestovní kufřík do fólie a opatřuje jej informační páskou při ukázkách nových bezpečnostních opatření, která včera představilo pražské letiště Václava Havla. Letiště Praha plánuje od května zavést kontrolu stop po výbušninách uvnitř zavazadel, která cestující odbavují do nákladního prostoru letadla. Nově tak budou moci pracovníci bezpečnostní kontroly letiště vytipovaná zavazadla otevírat a kontrolovat.

Odbory před volbami zvyšují tlak na růst platů

■ Všem státním zaměstnancům by podle odborářů měly stoupnout mzdy o deset procent, a to už od letošního září. Premiér připouští, že by měli dostat přidáno, ale až od ledna.

Jana Havligerová

Bližící se sněmovní volby i loňské dobré hospodaření státu lije odborářům odvalu do žil. Tlačí na stát, aby ještě letos zvedl platy učitelům, zdravotníkům, zaměstnancům kulturních zařízení a úředníkům. Plošně by se podle jejich představy měly výdělky zvýšit o deset procent.

„Vnímáme situaci ve státním rozpočtu, ale ten skončil přebytkem 62 miliard a vláda tento týden řekla, že chystá investice. Nejlepší je investice do vlastních zaměstnanců. Když chce někdo stát řídit jako firmu, doufám, že požadavek podpoří,“ prohlásil šéf ČMKOS Josef Středula v na-

rážce na ministra financí Andreje Babiše (ANO). Právě stanovisko správce státní pokladny bude důležité, premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) s navýšováním platů předběžně souhlasí.

„Jsem přesvědčen, že růst platů musí odpovídat situaci na trhu práce. Situace v sociálních službách, ve zdravotnictví, na úřadech práce či na finančních úřadech není vůbec jednoduchá, stát obtížně shání zaměstnance. Platy by měly být motivační,“ uvedl předseda vlády. S tím, že platy by se měly zvýšit k 1. lednu 2018.

Ministerstvo práce nyní propočítá, jaký výdaj by to znamenalo pro státní rozpočet. Další jednání s odboráři by se podle

Sobotky mělo konat nejpozději v červnu, zúčastnit by se ho měli i šéfové dalších koaličních stran, ANO a lidovců. Středula věří v dohodu, jak podotkl, blíží se sněmovní volby a o výsledcích jednání se voliči dozvědí.

Kabinet rozhodl o nárůstu platů ve veřejném sektoru už třikrát. Zdravotníkům se výdělky zvedly naposledy letos v lednu, a to o desetinu. Učitelům stát přilepšil od loňského září, ostatním zaměstnancům od listopadu. Kabinet také už dříve rozhodl, že o desetinu by se měly od letošního července zvednout výdělky policistům, hasičům, celníkům či vězeňským dozorcům.

NÁZORY str. 18

Některým státním zaměstnancům stoupnou platy už v červenci

Už v červenci by mohly stoupnout platy pracovníkům kulturních zařízení a sociálních služeb a také nepedagogickým pracovníkům ve školství. A to díky tomu, že se sníží počet platových tabulek z devíti na šest. Lidé s nižšími výdělky by se tak přesunuli do vyšších stupnic. Vláda by toto nařízení měla projednat co nejdříve, celkově by se změna dotkla 165 tisíc lidí.

Babiš slibuje kontrolu všech držitelů dluhopisů

Pavel Otto

Požadavky koaličních partnerů na šéfa hnutí ANO Andreje Babiše se stupňují, do konce týdne musí vysvětlit podezření z daňových úniků. Před měsícem ho k tomu vyzvala Poslanecká sněmovna kvůli kauze korunových dluhopisů Agrofertu. Babišovi podřízená Finanční správa má také zkontrolovat všechny firmy, které tyto bondy v roce 2012 vydaly. V opačném případě by měl premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) ministra financí odvolat.

Babiš označil tlak za absurdní, vládě už předložil zprávu o dosavadních kontrolách. Těch bylo 233, avšak celkem úředníci zaznamenali 525 emisí korunových dluhopisů za 164 miliard korun.

„Budou zkontrolovány všechny firmy,“ ujistil včera Babiš.

Lídr ANO dodal, že pokud Sobotka uvažuje o jeho odvolání, měl by ho hodnotit hlavně jako ministra. „Máme skvělé výsledky a ministerstvo má jasné výsledky. Samozřejmě je to i výsledek naší práce, že řídíme veřejné finance jako rodinné finance,“ prohlásil.

Dolní komora parlamentu se shodla na tom, že premiér by měl vyvodit vůči Babišovi důsledky, když narčení z krácení daní do konce dubna nevyvrátí. „Nechci vylučovat variantu změn ve vládě, pokud to bude nezbytné,“ řekl Sobotka. Očekává, že Babiš záležitost nejpozději do zítřka objasní poslancům i veřejnosti.

Nejsem oligarcha, tvrdí šéf ANO

Vicepremiér Andrej Babiš (ANO) odmítl, že patří mezi oligarchy, kteří v Česku nakupují noviny k upevnění svého vlivu. Do skupiny lidí koncentrujících ekonomickou, politickou a mediální moc ho zařadila mezinárodní organizace Reportéři bez hranic ve zprávě o svobodě médií. Babiš uvedl, že média nevlastní a definici oligarchie naopak splňuje ČSSD. Její šéf Bohuslav Sobotka připomněl, že Babiš byl k převedení majetku do svěřenského fondu donucen novelou o střetu zájmů.

Krátce

Zdravotním sestřám bude stačit nižší vzdělání

Zdravotní sestry zřejmě nebudou potřebovat vysokoskolské vzdělání, bude jim stačit střední zdravotnická škola a rok vyšší odborné školy. Změnu předpokládá

novela zákona o nelékařských povoláních, kterou schválila sněmovna.

Ministerstvo chce další změnu stavebního zákona

Ministerstvo dopravy se ještě do voleb pokusí prosadit změ-

nu stavebního zákona, aby bylo možné urychlit výstavbu velkých infrastrukturních staveb. Úřad k tomu chce využít zrychlené řízení a novelu prosadit ve sněmovně v prvním čtení. Včera to na Žofínském fóru řekl ministr dopravy Dan Ťok. /čtk/

ODBORNÁ DISKUZE

Foto Anna Vačková

DENÍK E15 USPOŘÁDAL další z řady odborných setkání E15 Premium, tentokrát na téma „Jak se staví nová Praha“. Šéfové developerských firem diskutovali s primátorkou hlavního města Prahy Adrianou Krnáčovou o situaci, v níž se momentálně připravuje realizace stavebních projektů v metropoli nachází. Generální ředitel FINEP Tomáš Pardubický vše shrnul slovem stagnace. Petr Palička z Penta Investments upozornil na kritické projekty, které by měly být urgentně dokončeny. Jmenovitě třeba Radlickou radiálu či Pražský okruh. Podle Krnáčové na tom město pracuje, ale například spojení s letištěm nebo silniční okruh nejsou pražskou stavbou, ale státní. „Nemohou tak být zařazeny mezi pražské priority,“ vysvětlila primátorka s tím, že se město snaží těsně spolupracovat s ŘSD i SŽDC. /mscl

Zimola byl u Zemana, chce se očistit

Končící jihočeský hejtman Jiří Zimola (ČSSD) včera prezidentovi Miloši Zemanovi na Pražském hradě řekl, že ve čtvrtek odstoupí z čela hejtmanskví pouze kvůli brutálnímu politickému tlaku na úrovni kraje. „Mám signály i o tom, že mohl být i koordinován z řad ČSSD,“ zopakoval. Zdůraznil, že v souvislosti s kauzami kolem jihočeského zdravotnictví, které vedly ke konci koalice na jihu Čech, není vyšetřován policií. Věřící tomu, že svoje jméno očistí. Do voleb půjde z posledního 22. místa kandidátky.

Brutální politický tlak cítil Zimola podle svých slov především z Jihočeského kraje od politických oponentů, zmínil tamní ODS, která má podle něj kmotrovské praktiky. Tlak mohl podle něj být i koordinován s vedením sociální demokracie. Že by na vyhrocení situace v kraji mělo podíl vedení ČSSD, už dříve popřel předseda strany a premiér Bohuslav Sobotka. Zimola patří k jeho dlouhodobým kritikům. Na Hrad včera přišel Zimola na vlastní žádost. „Prezidenta jsem o žádnou podporu žádat nepřišel. Jsem rád, že mi vyjádřil své sympatie,“ uvedl. /čtk/

264737/148

INZERCE

VŽDY NĚCO NAVÍC více výhod

Vyberte si sami svůj produkt a bonusy, které k němu od nás dostanete

V naší webové aplikaci Samoobsluha si vyberte produkt, který vám nejvíce vyhovuje, a k tomu výhody podle vašich představ a přání.

www.ppas.cz
bezplatná linka: 800 134 134

**PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ**

Spojení energií i služeb

Vietnamští majitelé Sportisima koupili hotel v centru metropole

■ Přes půl miliardy korun dali zakladatelé obchodu Sportisimo za hotel na rohu Jindřišské a Panské ulice. Investují kapitál získaný prodejem poloviny svého řetězce.

Daniel Novák

Developerské společnosti Lordship se podařilo dobře prodat čtyřhvězdičkový hotel NYX v centru hlavního města. Informaci deníku E15 potvrdil Lordship. Nemovitost, která stojí na rohu Panské a Jindřišské ulice, hned naproti legendárnímu Hotelu Palace, koupili prostřednictvím firmy HSTN Holding byznysmeni Do Hong Son a Thai Ngoc Nguyen. To jsou zakladatelé a poloviční vlastníci řetězce se sportovním vybavením Sportisimo.

Cenu žádná ze stran nekomentovala. Podle zdrojů deníku E15 se dostala na dvacet milionů eur. Tedy hodně přes půl miliardy korun.

„Ukazuje se, že v Praze je nyní hlad po nemovitostech hotelového typu, které se nyní díky rekordnímu turistickému ruchu a chuti nakupovat nemovitosti stávají mimořádně atraktivní,“ uvedl Václav Matoušek, šéf tuzemské části britského Lordshipu.

MODERNÍ KONCEPT. Pražský hotel NYX nabízí zajímavou kombinaci předválečné architektury a moderního designu. Dům navrhl jakožto sídlo banky Josef Gočár.

Nemovitost má v dlouhodobém pronájmu mezinárodní skupina Leonardo Hotels. Designové hotely pod značkou NYX jsou kromě české metropole rovněž v Miláně, Madridu, New Yorku nebo v Tel Avivu. V přízemí budovy sídlí rovněž vietnamské bistro Bahn-Mi-Ba, které patří do české investiční skupiny Pale Fire Capital.

Původním vlastníkem nemovitosti na rohu dvou

známých pražských ulic byla ČSOB. V roce 2010 ji ale banka spolu s dalšími osmi domy v centru města prodala.

Kapitál na investice získali byznysmeni Do Hong Son a Thai Ngoc Nguyen mimo jiné loňským prodejem poloviny řetězce Sportisimo Martinovi Kúšikovi, bývalému spolujednateli investiční skupiny Penta.

Pro Lordship je transakce pokračováním úspěšné rea-

litní sezony. Firma nedávno po dlouhém vyjednávání s radnicí Prahy 7 dospěla ke konečné podobě projektu Obchodní centrum Letná. Ten se měl jmenovat Palác Stromovka. S jeho původní podobou doplněnou o kanceláře měla ale současná radnice problém. Pod hrozbou zmařeného projektu a arbitráže ovšem nakonec obě strany dospěly ke kompromisu.

Krátce

Metro se začne razit před nákupním centrem

Stavba trasy pražského metra D by měla začít na pozemku před nákupním centrem na Pankráci. Tady budou do podzemí dopraveny razicí stroje. Zrušeno tak nebude sportoviště TJ Pankrác, jak se původně plánovalo. Stavba metra D by měla začít částí trasy mezi stanicemi Pankrác a Olbrachtova. Stavbě bude předcházet doplňující geologický průzkum, který začne v létě 2018.

Výstavbě na Smíchově pomůže memorandum

Zástupci Prahy 5, Institutu plánování a rozvoje, společnosti Sekyra Group a Českých drah podepsali memorandum o spolupráci na projektu Smíchov City. Nová čtvrť má vzniknout u smíchovského nádraží. Do diskuze o projektu se budou moci zapojit rovněž Pražané, pro které bude projekt vystaven v Malé galerii Prahy 5 v budově radnice.

Thomayerovy sady čeká rekonstrukce

Radnice Prahy 8 nechá zrekonstruovat cesty v Thomayerových sadech v Libni. Práce začnou v květnu letošního roku a potrvají asi rok. Rekonstrukce se bude týkat i schodišť a zábradlí. Na kolik práce vyjdou, radnice neuvedla. /čtk/

264743/187

INZERCE

ŠEST VÁLCŮ A ČTYŘI TURBA

BMW 750 Ld xDrive

Právě v prodeji

E15
PREMIUM

PRÁVĚ
V PRODEJI

Jak bude vypadat metropole za 20 let

Zakoupíte ve všech prodejnách Geco a Relay.

OBJEDNÁVEJTE
I PŘES
SMS!

POŠLETE SMS NA ČÍSLO 902 11 VE TVARU:
REALITY JMÉNO PŘÍJMENÍ ADRESA MĚSTO PSČ

Cena každé přijaté SMS je 99 Kč vč. DPH (zahrnuje poštovné i balné). Provozuje CN INVEST, a. s., infolinka 296 363 199 ve všední dny 8–16 hod., mobil@cninvest.cz, www.platmobilem.cz.

Dvořák drtivě obhájil post šéfa České televize

■ Staronovým generálním ředitelem veřejnoprávní stanice se včera stal Petr Dvořák. Ve volbě dostal od Rady ČT hlasy všech patnácti členů, zatímco finálový soupeř a exředitel Primy Martin Konrád žádný.

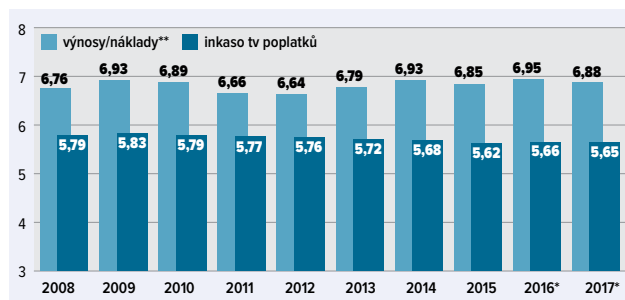
Dušan Kůtner

Petr Dvořák je v pětadvacetileté historii České televize po Jiřím Janečkovi teprve druhým, kdo svůj post obhájil. S dalším mandátem, který mu začne na podzim a potrvá

do roku 2023, tak má šanci stát se vůbec nejdéle sloužícím šéfem na Kavčích horách v historii.

Dvořák byl před včerejší volbou jedním z hlavních favoritů. Důvodem bylo jeho dosavadní téměř šestileté

Hospodaření ČT (v miliardách korun)

*plán **výnosy a náklady jsou stejné, výsledek dává nulu

Pramen: Česká televize

působení bez zásadních kiksů. Mimo jiné spustil dva nové kanály – dětské ČT D a kulturní ČT art –, rozumně investoval do nového studia v Brně a přece jen posílil vlastní dramatickou tvorbu.

Kvůli některým zpravodajským příspěvkům a reportážím, týkajícím se například amerických prezidentských voleb či reportáží o ministru

financí Andreji Babišovi, ale čelila ČT i tvrdé kritice, nicméně kontrolní orgány včetně právě Rady ČT zásadní pochybení nenašla.

Dvořák tak mohl kandidátský projekt postavit na tom, v čem chce dalších šest let pokračovat. „Navrhují změny, které jsou realizovatelné, ekonomicky průchodné, nevyžadují legislativní změny a zaručí stabilitu,“ uvedl před radou.

Největší výzvou je podle něj druhá vlna digitalizace a přechod k výkonnějšímu televiznímu formátu DVB-T2, který by se měl uskutečnit do roku 2021. „Zachování neplaceného televizního vysílání je jednou z priorit,“ dodal.

K dalším cílům patří obnova technologií, zásadní rekonstrukce zastaralých Kavčích hor a výstavba dalších zpravodajských regionálních studií v Plzni a Ústí nad Labem, čímž by jejich počet stoupl na sedm. K posílení kontroly ČT by měla také sloužit nová Divácká rada a ombudsman, kterého už zavedl například Český rozhlas.

Dvořákovi ovšem výrazně pomohli i jeho konkurenti z finálové pětky uchazečů o nejvyšší post. Členy rady příliš nenadchl Konrádův záměr zbourat jednu z budov

televize na Kavčích horách zvanou Rohlík, postavit na jejím místě novou a do ní přestěhovat celou Českou televizi.

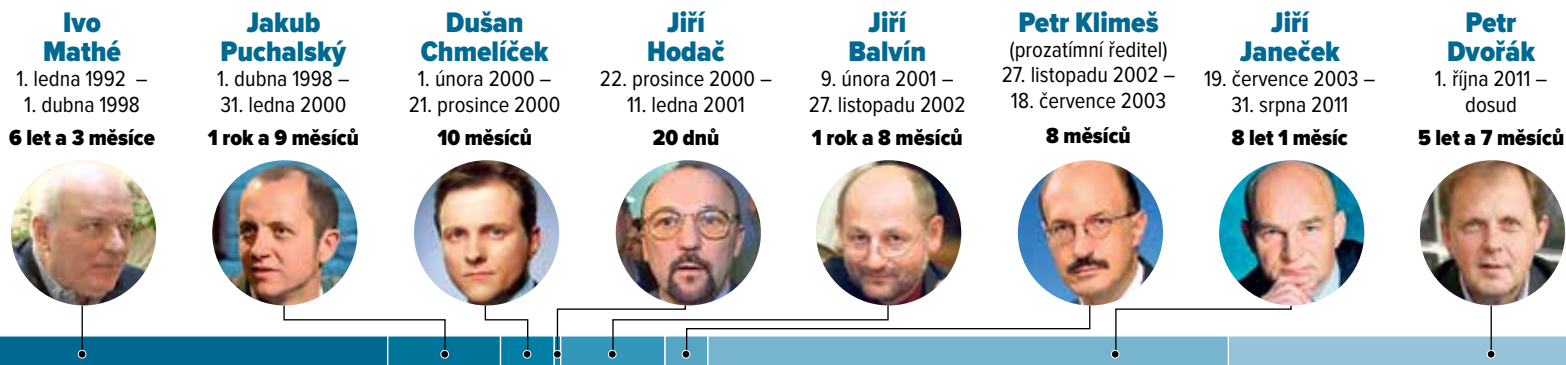
Z dosavadního komplexu pak chtěl udělat kanceláře či hotel. Jiří F. Potužník zase navrhoval financovat ČT ze třetiny ze státního rozpočtu. Příliš pochopení nenašel ani plán Karla Nováka na sloučení veřejnoprávní televize a rozhlasu v jednu instituci, jako se to stalo na Slovensku.

Petr Dvořák (52)

Veřejnoprávní televizi vede od roku 2011, předtím byl v letech 2003 až 2010 generálním ředitelem české komerční jedničky TV Nova. Česká televize za jeho působení například spustila dětský kanál Děčko (kombinovaný s umělecky zaměřeným ČT art) a bylo otevřeno nové studio v Brně. Jihočeský rodák vystudoval ČVUT, před listopadem 1989 byl kandidátem KSČ. Spoluzaložil úspěšnou PR agenturu B.I.G. a od roku 1993 spolupracoval s finanční skupinou PPF, kde byl znám jako pravá ruka jejího šéfa Petra Kellnera. Do médií přišel se vstupem PPF do Novy v roce 2002. Nejprve byl jednatelem firmy, do křesla generálního ředitele usedl v květnu 2003 po odvolání Vladimíra Železného a zůstal v něm i poté, co Novu koncem roku 2004 koupila americká mediální společnost CME.

Výdrž generálních ředitelů České televize ve funkci

Europoslanci chtějí bojovat se stáčením tachometrů

■ Nákup ojetého auta by už nemusel být sázkou do loterie. Evropská unie připravuje nadnárodní registr technického stavu vozidel pro celou osmadvacítku.

Jiří Liebreich

Falešná výše najetých kilometrů na tachometru zvyšuje prodejní cenu vozidla, a tak poškozují zákazníka. Přítrž tomu má učinit veřejně přístupná evropská databáze technického stavu automobilů. Příslušný návrh předloží Evropské komisi dopravní výbor Evropského parlamentu.

„Nejvíce podvodů je na autech, kde nelze ověřit jejich minulost – většinou jsou dovezená ze zahraničí, typicky z Německa, Francie či Itálie,“ řekl europoslanec Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL), jehož iniciativu dopravní výbor převzal.

Jako inspirace má sloužit belgický systém Car-Pass založený na tom, že kdokoli v autoservisu zasáhne do vozu, musí zaznamenat stav tachometru. U každého vozu tak vznikne souvislá historie změn

na tachometru, ze které by bylo jasně patrné neoprávněné stočení počtu najetých kilometrů. Podle Zdechovského se tak podařilo snížit

Belgický systém vychází z toho, že kdokoli v autoservisu zasáhne do vozu, musí zaznamenat stav tachometru.

počet podvodů v Belgii pod desetinu procenta.

Při vypracování návrhu spolupracoval také s autobazary AAA Auto či AutoESA nebo se společností Cebia, která prověřuje historii vozidel v Česku. „Navrhujeme vytvořit sdílený systém výměny dat z databází jednotlivých zemí. Každá země by měla vlastní národní systém a přes

jednotné rozhraní by měla probíhat mezinárodní výměna dat,“ vysvětlil Jan Dryák ze společnosti Cebia.

Stočení tachometru není v Česku trestným činem – pokud by však bylo provedeno s cílem zvýšit prodejní cenu, mohlo by naplňovat znaky trestného činu podvodu. Stočení je trestné například ve Velké Británii či v Německu.

Pro zavedení trestnosti stáčení se vyslovil Pavel Foltýn, ředitel strategického rozvoje AutoESA. „Již několikrát zákonodárci takový návrh odmítli, mimo jiné i s absurdním zdůvodněním, že tachometr je ve vlastnictví majitele vozidla a není to státem cejchované měřidlo,“ uvedl.

ČTK povede dalších šest let Majstr

V čele České tiskové kanceláře zůstává její dosavadní generální ředitel Jiří Majstr. Do čela agentury ho na dalších šest let vybrala Rada ČTK.

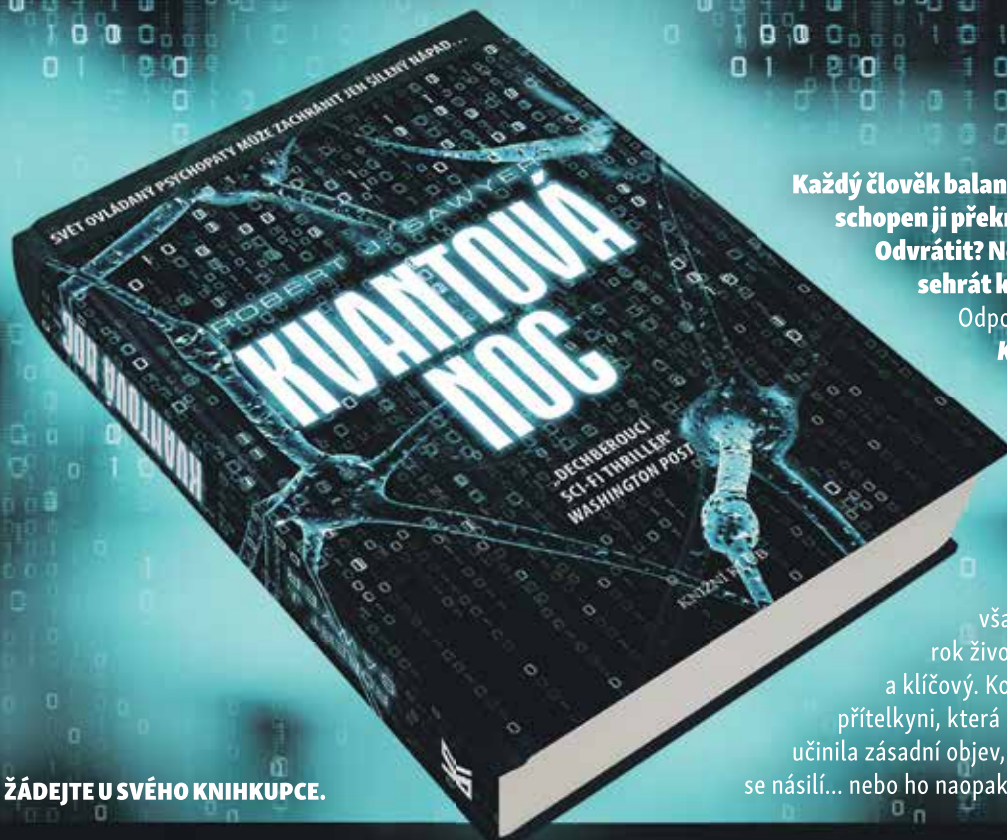
Majstr ve druhém kole hlasování porazil vedoucího PR a marketingu Národní galerie Miroslava Krupičku. V prvním kole radní vyřadili expředsedu rady ČT Jana Mrzenu. Bývalý programový ředitel Radio United Broadcasting Martin Rigler před slyšením uchazečů kandidaturu vzdal.

Majstr, který je generálním ředitelem ČTK od roku 2011, získal ve druhém kole pět ze sedmi hlasů, ke zvolení byly třeba čtyři. V minulosti byl postupně zpravodajem ČTK v Dillí, New Yorku a Londýně. /čtk/ [Vice E15.cz](http://Vice.E15.cz)

270067/28

INZERCE

SVĚT OVLÁDANÝ PSYCHOPATY MŮŽE ZACHRÁNIT JEN ŠÍLENÁ NÁPAD...

Každý člověk balancuje na tenké hranici dobra a zla. Každý je schopen ji překročit... Dá se však tento krok předpokládat? Odvrátit? Nebo obrátit? A může v tom klíčovou roli sehrát kvantová fyzika?

Odpovědi nabízí mistrovský filozofický psychothriller **Kvantová noc.**

Experimentální psycholog

Jim Marchuk pracuje na vývoji metody, která má spolehlivě odhalit psychopaty skrývající se ve společnosti. Pak však zcela náhodou zjistí, že mu z paměti zmizel půl rok života před dvaceti lety – a že to byl půl rok temný a klíčový. Kontaktuje proto Kaylu Huronovou, svou tehdejší přítelkyni, která se věnuje výzkumu lidského vědomí. A která učinila zásadní objev, jenž může lidstvo navždy zbavit chuti dopouštět se násilí... nebo ho naopak definitivně uvrhnout do temnoty.

ŽÁDEJTE U SVÉHO KNIHKUPCE.

Foto Penta

RADEŽI BEZ RECEPTU. K růstu tržeb lékáren Dr. Maxe přispěl zejména důraz na volně prodejné zboží, ve kterém se řetězec považuje za jedničku na trhu před firmou Walmark.

Krátce

Provozovateli Burger Kingu a KFC rostl zisk

Gastronomická společnost AmRest, jež provozuje řetězce KFC a Burger King v Česku, předloni meziročně zvýšila zisk na 134 milionů korun. Tržby v restauracích vzrostly o dvanáct procent na 2,34 miliardy korun. **Více E15.cz**

HP Tronic vydělal trojnásobek

Zlínské společnosti HP Tronic, provozovateli řetězce Euronics, e-shopu Kasa.cz a majiteli firmy ETA, vzrostl loni zisk na 104 milionů korun. Předloni přesáhl 33 milionů korun. Obrát skupiny se zvýšil na 9,1 miliardy korun, v roce 2015 to bylo 8,4 miliardy korun.

Ravak utřil téměř dvě miliardy korun

Příbramský Ravak loni zvýšil hrubý zisk na 215 milionů korun z předloňských 160 milionů. Tržby výrobce vybavení pro koupelny činily 1,98 miliardy korun, předloni to bylo 1,9 miliardy.

Propad vývozu do Ruska se zastavil

V lednu a únoru se zvýšil export českých firem do Ruska meziročně o 26 procent. Podíl Ruska na celkovém českém exportu ale zůstal 1,8 procenta, ukazuje data Českého statistického úřadu. K dřívějšímu poklesu přispěly sankce EU uvalené na Rusko kvůli anexi Krymu. /čtk/

Trendy v lékárnách přejí větším hráčům a internetu

■ O postavení jedničky v elektronické prodeji léků se právě přetahuje e-shop Dr. Maxe a Lékárna.cz.

Adéla Čabanová

Největší česká síť lékáren Dr. Max, patřící skupině Penta, ohlásila za loňský rok nárůst tržeb o pět procent na 14,9 miliardy korun. Už dříve oznámil druhý největší řetězec, Benu, za loňský fiskální rok růst tržeb o 14,5 procenta na 3,7 miliardy korun. Celkově přitom příjmy veřejných lékáren od roku 2012 klesají.

K nárůstu tržeb Dr. Maxe přispěl zejména důraz na volně prodejné zboží spíše než na léky s regulovanou

cenou. Rostl prodej stejnojmenné privátní značky Dr. Max, pod kterou firma nabízí zdravotnické drobnosti jako náplasti, doplňky stravy, kosmetiku, ale i léky. Tržby privátní značky loni dosáhly miliardy korun.

V kategorii volně prodejných léků se Dr. Max označuje za jedničku na trhu před společností Walmark. Rozšiřuje také portfolio vlastních léků. Letos na trh uvedl dva léky proti kašli, pastilky proti bolesti v krku a chce prodávat vlastní ibuprofen ve formě sirupu.

Růst o sto procent zaznamenal navíc e-shop Dr. Maxe. „Předpokládám, že do konce roku budeme jedničkou trhu, měřeno tržbami,“ uvedl

Daniel Horák, ředitel společnosti Česká lékárna holding, která síť Dr. Max provozuje. Jedničkou je dosud Lékárna.cz s loňským obrátem 503 milionů korun, meziročně o 22,7 procenta vyšším.

Také dvanáct lékáren skupiny EUC, které jsou součástí klinik této sítě, hlásí za loňský rok nárůst tržeb. Utržily 440 milionů, meziročně o 42 milionů více. Rostou i počty lékáren, jež

patří některému z řetězců. „Dříve jsme uváděli, že čtyři stovky lékáren mohou být náš cíl. Dnes vidíme finální číslo mezi 450 a 500 lékárnami. Je to dané tím, jaké vidíme příležitosti,“ uvedl Horák. Za hlavní příležitost považuje nákupní parky, které vznikají i v menších městech, ovšem s velkou spádovou oblastí.

Počet lékáren v Česku v dubnu 2017

Dr. Max	400
Benu	140+60 franšíz
Pilulka	23
Devětsil	20
DRFG	15

Pramen E15

E-shop Lékárna.cz utřil v loňském roce **503** milionů, meziročně o 22,7 procenta více.

Autosalony po Charouzovi skončily v konkurzu

Jeden z někdejších lídrů v prodeji aut na tuzemském trhu, společnost A. Charouz Motors, podala na podzim sama na sebe insolvenční návrh. Soud nyní firmu spojenou s byznysmenem Petrem Speychalem poslal do konkurzu. To znamená, že společnost už nemá naději

na oživení prostřednictvím reorganizace. Sama firma přiznává dluhy téměř za sto milionů korun.

Konkurz má pro společnost vážné následky. „Na insolvenčního správce přechází oprávnění nakládat s majetkovou podstatou a nesplátné pohledávky

proti dlužníkovi se považují za splatné,“ uvedl advokát Bystrík Bugan, který se zabývá insolvenčním právem. Věřitelé mají odedávna dva měsíce na přihlášení pohledávek. Zatím se přihlásili o slovo jen věřitelé s menšími částkami. Ještě před pěti lety měla A. Charouz Motors

tržby kolem tří miliard korun a vydělávala. Bývalý automobilový závodník a její zakladatel Antonín Charouz odešel ze společnosti v roce 2015 poté, co se jeho skupině přestalo dařit.

Na scénu nastoupil podnikatel Speychal, který mimo jiné proslul vlastnictvím ho-

kejového klubu Sparta nebo zkrachovalého podniku ČKD Praha DIZ, který se podílel na dodávce technologické části pro tunelový komplex Blanka. Loni na Speychala udeřila policie kvůli údajným daňovým nedoplatkům ve stovkách milionů korun. /dnv/ **Více E15.cz**

Česká firma spustí výrobu dronů v Rusku

■ Společnost Primoco vstupuje na ruský trh prostřednictvím dceřiné firmy. Otevírá si tím prostor pro výrobu dronů.

Jan Vávra

Rusko je první zahraniční zemí, kde bude radotínská Primoco UAV vyrábět své bezpilotní létající prostředky. Výrobu chce spustit ve druhé polovině roku. Předchází tomu vznik dceřiné firmy Primoco BPLA, která hodlá v Rusku prorazit s týmiž modely, jejichž sériovou výrobu loni spustil mateřský podnik.

Společnost očekává, že příští rok v Rusku vyrobí pět desítek letounů v hodnotě 327 milionů korun. Do těchto nákladů obvykle spadá i výcvik pilotů a zajištění údržby strojů.

„Zaznamenali jsme enormní poptávku. Naším cílem je poskytovat řešení v oblasti monitoringu ropovodů, plynovodů, ochrany lesů před požáry, v zemědělství či geografických aplikacích,“ vysvětlil zakladatel firmy Ladislav Semetkovský. Produktovody v Rusku běžně měří tisíce

kilometrů, a jejich kontrola je tak kvůli odlehlosti a chybějící infrastruktuře časově náročná i velmi nákladná, vysvětlil podnikatel v dřívějším rozhovoru pro deměr E15.

Primoco očekává, že příští rok v Rusku vyrobí pět desítek dronů v hodnotě **327** milionů korun.

Vstup na ruský trh mu usnadní i zkušenosti s tamním prostředím. Semetkovský v Rusku podniká od roku 2007. Jeho společnost Primoco Investments provozuje několik webů v čele s lifestylovým Russian Traveller. Svůj on-line byznys se ale v posledních letech několikrát pokusil prodat.

Realitní investoři ovládli trh s byty

Nové byty se v Praze prodávají jako o život. Více než třetinu novostaveb přitom kupují lidé, kteří v nich nechtějí bydlet. Buď je dál pronajímají, anebo jen spekulují na další růst hodnoty.

„Současný trh výrazně ovládají investoři,“ vysvětluje šéf developerského holdingu Finep Tomáš Pardubický na konferenci magazínu E15 Premium. Podle Pardubického se takto prodá klidně i pětáctičet procent bytů. Šéf realitní části skupiny Penta Petr Palička odhaduje, že číslo je ještě vyšší. Když ještě nepanovala současná realitní horečka, podíleli se investoři na celkových nákupech nového bydlení jen z patnácti procent. Investoři ovládli trh v době, kdy je v Praze nových bytů nedostatek. Ročně se prodá kolem

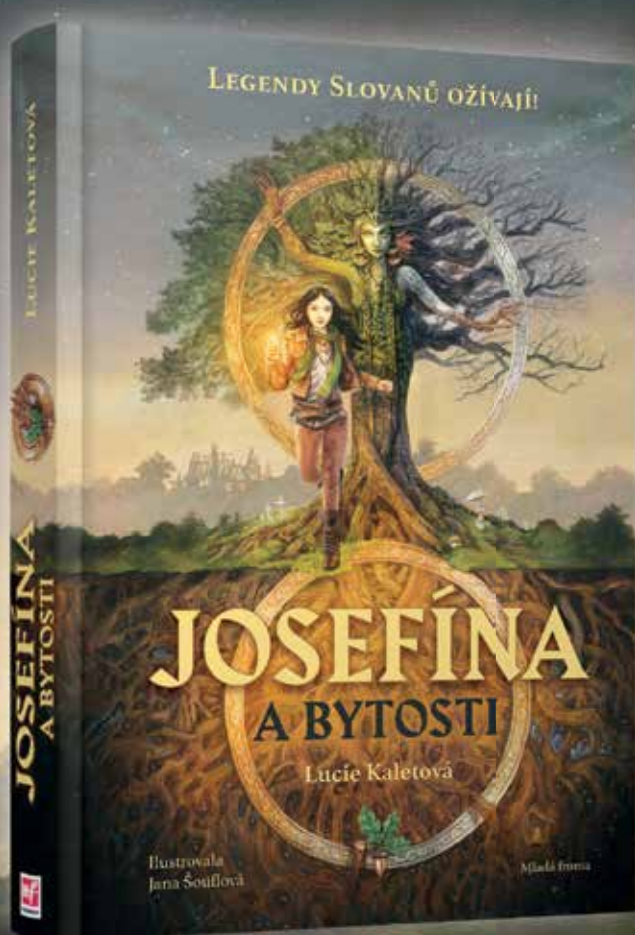
6500 novostaveb. Úřady ale za stejnou dobu povolují výrazně méně nových projektů, a nůžky mezi poptávkou a nabídkou se tak rozevírají.

Výsledkem je zdražování. „Řada developerů je nadšená, protože od revoluce se byty prodávají za nejvyšší ceny,“ dodal Pardubický z Finepu. Obtíž se získáním razítek pro stavby ale vedou také k tomu, že jdou developeri stavět raději do ciziny, kde je to jednodušší. Například na Slovensko nebo do Německa. /dnw/

JAK SE STAVÍ NOVÁ PRAHA
Více o tématu se dočtete v novém magazínu E15 Premium, který vyšel 24. dubna.
E15 PREMIUM

262633/299

INZERCE

Dovolujeme si vás pozvat na slavnostní křest knihy **Lucie Kaletové**

JOSEFÍNA A BYTOSTI

Již dnes v 17 hodin

Palác knih Luxor, Václavské náměstí 41, Praha 1

Knihu pokřtí **Michal Viewegh**, Šimon Kytka a Lucie Šavlíková.

Zahrají a zazpívají Katka a Martin Kellerovi.

Žádejte u svého knihkupce nebo se slevou **20 %** na www.kniha.cz

kniha.cz

Fortuna chce vládnout evropskému hazardu

■ Menšinová akcionáři se lepší ceny za odkup akcií sázkové kanceláře zřejmě nedočkají.

Jaroslav Bukovský

Lepší nabídka menšinovým akcionářům Fortuny na odkup akcií než 99 korun za kus od Penty zřejmě nepřijde. Finanční skupina považuje cenu za solidní, alespoň pro tu část investorů, kteří nakoupili akcie Fortuny při jejím vstupu na burzu v roce 2010. Snahou Penty je skupit akcie Fortuny a stáhnout firmu z burzy, obchodovatelnost sázkových akcií je prý pro chystanou expanzi firmy na překážku.

„Těm, co koupili akcie Fortuny při úpisu, se vzhledem ke zhruba pěti procentům výnosu můžeme dneska s naší nabídkovou cenou s klidem podívat do očí, slušně si totiž vydělali a mohou být dneska spokojeni,“ uvedl partner finanční skupiny Penta Marek Dospiva. Spekulativní očekávání ženoucí akcie podstatně výše podle něho balancují na hranici iracionality.

Penta má s Fortunou velké plány. Sázková dcera se má stát vedoucím hráčem na evropském loterijním trhu, k tomu jí má dopomoci masivní expanze na Balkán do zemí jako Maďarsko, Bosna nebo Černá Hora, na západ od Česka má zase mezi trhy Fortuny přibýt Německo. „Půjdeme primárně po zemích s dob-

rou regulací,“ řekl Dospiva. Těžištěm expanze mají být akvizice, a to potenciálně i větších soust, než byl zatím poslední nákup irské sázkovky Hatrick za 85 milionů eur.

Expanzi má napomoci stažení firmy z burzy. „Chceme, aby se náš management zabýval především investicemi a růstem. Obtěžuje nás, že kvůli naší účasti na burze máme svázané ruce různými omezení,“ dodal Dospiva s tím, že odchod z burzy je i výsledkem ukončení politiky výplaty dividend vzhledem k chystaným investicím. Právě jako dividendová akcie se přitom Fortuna při svém vstupu na burzu před léty profilovala.

Penta na konci března oznámila, že plánuje stáhnout Fortunu z veřejného obchodování na burzách ve Varšavě a v Praze a získat ve firmě stoprocentní podíl. Odkup akcií se týká menšinových akcionářů držících ve firmě dohromady bezmála 32procentní podíl. Akcie Fortuny se aktuálně v Praze obchodují za cenu kolem 112 korun, tedy přibližně o 13 procent dražší, než činí souběžná nabídka skupiny Penta.

O čtvrtinu větší zisk

Investiční skupina Penta Investments loni zvýšila čistý zisk o 25 procent na bezmála 6,8 miliardy korun. Tržby meziročně stouply o čtyři procenta na 151,2 miliardy korun. Na růstu se vedle výkonu firem skupiny podílel prodej společnosti Gimborn a první stavby Penty v Česku, Florentina. Celková hodnota aktiv firem v portfoliu skupiny vzrostla o 21 procent na 229,5 miliardy korun. Mezi loňskými akvizicemi dominuje zejména Sberbank Slovensko a také koupě nemocnice ACZ Group v polské Vratislavi a nemocnice v Topolčanech na Slovensku.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 26. 4. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,505
Čína	1	3,590
Dánsko	1	3,622
EMU	1	26,945
Chorvatsko	1	3,606
Japonsko	100	22,205
Kanada	1	18,216
Maďarsko	100	8,638
Norsko	1	2,882
Polsko	1	6,378
Rusko	100	43,632
Švédsko	1	2,818
Švýcarsko	1	24,868
Turecko	1	6,911
USA	1	24,735
Velká Británie	1	31,739

Akcie na pražské burze

26. 4. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	100,00	11,48
ČEZ	431,30	-0,30
Erste Bank	867,40	0,24
Fortuna	112,05	0,04
Kofola	402,00	0,00
KB	950,00	0,42
Moneta	78,55	-0,19
O2 CR	296,60	-0,10
Pegas	849,20	1,29
Philip Mor. ČR	13 511,00	0,98
TMR	670,00	0,00
Unipetrol	266,50	5,17
VIG	634,10	0,43
Celkový objem (v tisících korun)	881 240	

PRÁCE PRO KOBOTY

Foto: Reuters

LETOŠNÍ ROČNÍK veletrhu Hannover Messe zasvěcený digitalizaci průmyslové výroby nabízí přes 500 ukázek pro aplikaci chytrých technologií. Pozornost budí kolaborativní roboty, takzvané koboty, jež pracují společně s člověkem. Ty jsou také jednou z klíčových součástí – společně s umělou inteligencí a inovativní automatizační technikou – budoucích chytrých továren. Ve stánku německé společnosti Kuka plní robotické rameno sklenku bavorským pivem. [Video E15.cz](#)

Výsledky

Credit Suisse

Švýcarská banka hospodařila s čtvrtletním ziskem, vzrostly jí i tržby. Čistý zisk činil 596 milionů švýcarských franků (14,8 miliardy korun) oproti ztrátě 302 milionů za stejné období loňského roku. Tržby se zvýšily o 19 procent na 5,5 miliardy franků.

PepsiCo

Čistý zisk amerického výrobce nealkoholických nápojů za první čtvrtletí vzrostl meziročně o 42 procent na 1,32 miliardy dolarů. Firma uvedla, že těží z investic do vývoje nápojů a snacků, které spotřebitelé považují za zdravější, a udržuje také přísnou kontrolu nad náklady.

Daimler

Čistý zisk německé automobilové skupiny Daimler za první čtvrtletí vzrostl v meziročním srovnání na dvojnásobných 2,80 miliardy eur. Tržby koncernu se díky prodejem nových verzí vozů Mercedes-Benz zvýšily o 11 procent na 38,8 miliardy eur.

Fiat Chrysler Automobiles

Provozní zisk italsko-americké automobilky v prvním čtvrtletí vzrostl meziročně o 11 procent na 1,54 miliardy eur. To je lepší výsledek, než se čekalo. Firma dnes uvedla, že hospodaření zlepšila ve všech regionech s výjimkou Latinské Ameriky. /čtk/

Rada ČEZ projedná prodej Počerad

Dozorčí rada energetické společnosti ČEZ by dnes měla projednat prodej hnědohuhelné elektrárny Počerady společnosti Vršanská uhelná ze skupiny Czech Coal finančníka Pavla Tykače. Předseda dozorčí rady Václav Pačes tvrdí, že na jednání určité padne návrh, aby se rozhodnutí odložilo. Možný prodej elektrárny v minulých dnech kromě ekologů kritizoval v médiích i ministr financí Andrej Babiš. V současné době s prodejem nesouhlasí ani Pačes. „Mimo jiné to budu navrhnout i já,“ řekl.

Generální ředitel ČEZ Daniel Beneš, respektive vedení firmy, by podle Pačese mělo mimo jiné zveřejnit podrobnou analýzu toho, proč ČEZ jako akciová společnost musí v jistých záležitostech rozhodovat určitým způsobem.

Podle Pačese jde například o vysvětlení, jak se posuzuje výhodnost jednotlivých kroků firmy, a to nejen v otázce Počerad. „Mně toto chybí,“ dodal.

Mluvčí ČEZ Roman Gazdík řekl, že firma se při úvahách o případném prodeji elektrárny Počerady řídí především svojí dlouhodobou strategií a efektivitou provozovaných aktiv pro společnost a zejména pro její akcionáře. Podotkl však, že to ale neznamená, že firma uhelnou energetiku opouští zcela.

Bývalý ministr financí a opoziční poslanec Miroslav Kalousek včera ve sněmovně prohlásil, že operace s elektrárnou Počerady je velmi temným příkladem dvou oligarchů, kteří si hrají s penězi daňových poplatníků. /čtk/

Z parketu

Jana Steckerová

Euro pookřálo

Po vítězství Emanuela Macrona v prvním kole francouzských prezidentských voleb společná evropská měna pookřála. Vůči americkému dolaru posílila na nejsilnější úroveň od září loňského roku a to na 1,095 dolaru za euro. Evropské měně navíc pomohly i spekulace, že by ECB mohla svůj záměr omezit program nákupů aktiv signalizovat již na svém červnovém zasedání.

To se však podle našeho názoru nestane. Jádrová inflace v eurozóně zůstává stále na velmi nízkých úrovních, a tak bude ECB s omezením programu kvantitativního uvolňování pravděpodobně vyčkávat. To bude i důvod,

proč si euro své současné zisky zřejmě v následujících měsících neudrží. ECB ke snížení nákupů dluhopisů, a to o 20 miliard eur, podle našeho očekávání přistoupí až v říjnu.

Další redukce o 10 miliard eur bude následovat v lednu, březnu, červnu a v září. To by znamenalo ukončení celého programu v září příštího roku. V té době by se ekonomice eurozóny mělo dařit poměrně dobře, což by na konci příštího roku mělo umožnit ECB zvýšit úrokové sazby, přičemž tento krok by měla zopakovat ještě v březnu 2019.

To by mělo euru vlít krev do žil, takže v příštím roce by mělo být na úrovni 1,11 dolaru za euro, v roce 2019 pak na 1,17. Do té doby se však euro musí připravit na vyšší volatilitu. Čeká nás druhé kolo voleb ve Francii, volby v Británii, Německu, Nizozemsku. Cesta eura k silnějším úrovním tedy může být ještě trnitá.

Autorka je ekonomkou KB

Krátce

Moody's: České banky růst koruny zvládnou

Vliv posilujícího kurzu koruny na české banky bude nerovnoměrný, ale zvládnutelný, uvedla ratingová agentura Moody's. Nejvíce podle ní případný růst dopadne na dceřinou firmu italské skupiny UniCredit a na pobočku rakouské Raiffeisen, nejmenší vliv bude mít na ČSOB a Českou spořitelnu.

McDonald's odložil prodej akcí své dcery

Americký provozovatel restaurací rychlého stravování McDonald's odložil plán prodeje až třetiny podílu ve své japonské dceřiné firmě McDonald's Holdings Co Japan Ltd. Sdělil to finanční ředitel společnosti Kevin Ozan. Japonská dceřiná firma McDonald's se nedávno vrátila k ziskovosti. /čtk/

267224/12

INZERCE

Koncert u příležitosti
Dne Evropy

9. května 2017
19:30 Rudolfinum

Óda na radost

Symfonie č. 9 d moll

Ludwig van Beethoven

Symfonický orchestr
Českého rozhlasu

Český filharmonický
sbor Brno

Dirigent Jan Kučera

Solisté: Nicola Proksch
Eva Maria Riedl
Richard Samek
Peter Mikuláš

prodejce vstupenek:

Pod záštitou Ministerstva kultury

partneři:

ČSOB Private Banking

Dopravní podnik
hlavního města Prahy

classic
praha

Krátce

Europoslanci začali řešit imunitu Le Penové

Foto: Reuters

Evropský parlament zahájil proceduru, jež by mohla vést ke zrušení imunity francouzské nacionalistické europoslankyně Marine Le Penové, která je vyšetřována pro podezření z fiktivního zaměstnávání svých spolustraníků jako poslancevých asistentů.

Němci letos deportovali už 6700 migrantů

Německo za první letošní čtvrtletí dobrovolně opustilo kolem 8500 migrantů, dalších 6700 neúspěšných žadatelů o azyl spolková republika deportovala.

Britští konzervativci zvýšili vedení

Konzervativní strana britské premiérky Theresy Mayové zvýšila před červnovými předčasnými parlamentními volbami své vedení nad opozičními labouristy. Podle průzkumu institutu Ipsos MORI by pro ni hlasovalo 49 procent voličů a pro labouristy, kteří si pohoršili, 26 procent voličů. /čtk/

V Turecku bylo při další razii zatčeno přes tisíc lidí

■ Zátah má rozkrýt síť údajných tajných imámů, která pronikla do policejních sil.

Při zátahu na kruhy spojené s duchovním Fethullahem Gülenem bylo v noci z úterý na středu po celém Turecku pozatýkáno přes tisíc lidí. Informoval o tom ministr vnitřní záležitosti Süleyman Soylu. Masové zatýkáání, jež pokračovalo

včera po celý den, je jednou z nejrozsáhlejších policejních akcí proti přívržencům Fethullahu Gülenovi, jemuž Ankara připisuje zosnování loňského nezdařeného převratu.

Soylu řekl, že akce byla zaměřena na síť, která pronikla do policejních sil a již se říká tajní imámové. „Zatím bylo v 72 provinciích zadrženo 1009 tajných imámů. Je to významný krok Turecké republiky,“ řekl ministr.

Do zátahu bylo nasazeno na 8500 policistů a agentů a na seznamu osob, které mají být zadrženy, je přes 3200 jmen.

V Istanbulu byly vydány zatykače na 390 osob a více než 170 z nich bylo zatčeno. Další velká skupina zadržovaných je ze západotureckého Izmiru. Podle policejní zprávy budou všichni zatčení převezeni do Ankaru.

Po pokusu o převrat vláda zahájila rozsáhlé čistky v ar-

mádě a státní správě, o práci tak přišlo přes 125 tisíc lidí, včetně soudců či učitelů. Zatčeno bylo přes 40 tisíc osob. Ve vazbě skončili i novináři a opoziční poslanci, které vláda viní z podpory teroristické organizace, za kterou vláda označuje právě i Gülenovo hnutí.

Gülen popírá obvinění, která proti němu Turecko vzneslo. Žije v USA a Turecko zatím marně žádá Washington o jeho vydání. /čtk/

Foto: čtk

SVÁŽEJÍ JE DO ANKARY. Velké skupiny zadržovaných jsou z Istanbulu a ze západotureckého Izmiru. Podle policejní zprávy budou všichni zatčení převezeni do Ankaru.

Turci si zavírají dveře do EU

Pokud Turecko zavede ústavní změny, podpořené nedávným referendem, zavře si dveře pro vstup do Evropské unie. Před zahájením parlamentní debaty o Turecku to včera řekla nizozemská europoslankyně Kati Piriiová, která působí v EP jako zpravodajka pro Turecko. „Turecko se s takovou ústavou nemůže stát členem EU a nemá smysl pokračovat v diskuzi o přistoupení,“ prohlásila. Turecký prezident Recep Tayyip Erdogan v úterním rozhovoru s agenturou Reuters řekl, že Turecko nehodlá čekat u dveří Evropské unie věčně a že v některých unijních státech se rozvíjí nepřátelství vůči Turecku a strach z islámu.

Náš člověk v USA

Julie Urbišová

Strízlivění

Prvních 100 dní prezidenta Trumpa uteklo jako voda. Stejně rychle mu zmizely plány, jimiž se chlubil. Seznam slibů, co všechno stihne v symbolické první stovce, je dlouhý jako řeka Mississippi a jeho hlavní body do soboty dotáhnout jistojistě nestihne.

Tak si to můžeme shrnout: témata, o kterých se mluvilo

nejvíc – zrušení Obamacare, postavení zdi na hranici s Mexikem, respektive zajištění finančních prostředků na stavbu a snížení daní. Reforma zdravotního pojištění skončila dříve, než začala – Trump a jeho republikánští kolegové podcenili přípravu. Popojedem, řekli si a chtěli se vrhnout na daňovou reformu. Než se k ní dostali, vrací se Trumpův tým ke zdravotnictví. Možná ve snaze stihnout jakýkoli posun právě do soboty, kdy bude prezident předkládat účty. I detaily ke snížení daní mají přijít na poslední chvíli.

Být prezidentem není tak jednoduché – Trump pomalu

zjišťuje, že ve veřejné funkci jej nemusí poslouchat každý, jako tomu zřejmě bylo v jeho firmách. Naráží na odpor a ejhle: ukazuje se, že Mexiko nehodlá financovat plánovanou zeď a že má teď prezident problém získat jakékoliv prostředky na plánovanou historickou stavbu, která má Ameriku ochránit od všeho zlého pocházejícího z jihu. Nakonec ani samotný Trump neví, jakou sumu potřebuje. Jednou tvrdí, že bude zeď stát čtyři miliardy dolarů, jindy zmiňuje miliard 10. Podle odborníků by přitom stavba mohla přijít až na 20 miliard dolarů.

V něčem je to stále Trump, jakého jsme poznali před volbami – vždy uvolněný, ale s křečovitým úsměvem, vždy jakoby nad věcí, ale vlastně neznalý problematiky, vždy s velkými gesty a slovy, která se ale ukazují jako prázdná. Lidé z různých odvětví si postupně všimají, že se také mnohé změnilo: ještě před několika měsíci se chtěl Donald Trump přátelit s ruským prezidentem Putinem. Ještě nedávno mluvil o Číně jako o nepříteli číslo 1 v oblasti obchodu. Ještě nedávno zpochybňoval existenci NATO. Během prvních 100 dní ale zaútočil v Sýrii a vymezil se tak

i vůči Asadovu ruskému spojenci, s čínským prezidentem Si Ťin-pchingem si pochutnali na tom nejbáječnějším čokoládovém dortu a zaplat' pánbůh už opět uznává důležitost Severoatlantické aliance.

Podle různých průzkumů má Trump v prvních sto dnech ve funkci nejmenší podporu v moderní historii – okolo 40 procent. Jeho voliči ovšem zůstávají věrní – 94 procent těch, kteří Trumpa volili, za ním stojí i dnes. To bude prezident Trump jistě rád. Možná o tom napíše i tweet.

Autorka je novinářkou žijící v USA

DRUHÁ, ALE I PRVNÍ

Foto: Reuters

SE VŠÍ PARÁDOU SPUSTILA včera Čína na vodu svou druhou letadlovou loď, která je zároveň první, již sama navrhla a postavila. Stavba plavidla začala v přístavu Ta-lien na severovýchodě země v roce 2014 a začít sloužit by oficiálně mělo v roce 2020. Připojí se tak k první letadlové lodi čínské armády Liao-ning, kterou Peking koupil v roce 1998 od Ukrajiny.

Ministr abdikoval za výrok o Fukušimě

Japonský ministr pověřený koordinací obnovy oblastí poničených zemětřesením, tsunamí a havárií v jaderné elektrárně Fukušima podal demisi. Masahiro Imamura (na snímku) tak učinil kvůli výroku, že je dobře, že katastrofa postihla severovýchod ostrova Honšú a nikoli Tokio.

Sporný výrok zazněl včera na společenské akci, které

se účastnili poslanci vládní Liberálnědemokratické strany premiéra Šinzóa Abeho. Premiér se už za Imamura slova omluvil. Ministr hovořil o hospodářských dopadech katastrofy v prefektuře Fukušima. Škody by podle něj byly mnohem větší, pokud by katastrofa postihla oblast metropole.

Rychlou rezignaci ministra vysvětlují média snahou premiéra zmírnit dopady kontroverzního výroku na kabinet, který se v poslední době potýkal s několika podobnými přešlapy svých členů. V prosinci vláda téměř zdvojnásobila odhad nákladů spojených s havárií ve Fukušimě na 21,5 bilionu jenů (4,8 bilionu korun). /čtk/

Foto: čtk

Téměř 19 tisíc obětí

Zemětřesení o síle devíti stupňů a následná přívalová vlna tsunami připravily 11. března 2011 v Japonsku o život téměř 19 tisíc lidí. Přírodní katastrofa vyřadila ve Fukušimě z provozu chladicí systémy elektrárny, jádra tří reaktorů se roztavila a do vzduchu, půdy a do moře se uvolnily radioaktivní částice. Únik radiace ve Fukušimě si vyžádal evakuaci asi 160 tisíc osob.

Berlín řeší roztržku s Netanjahuem

Zrušení schůzky izraelského premiéra Benjamina Netanjahua s německým ministrem zahraničí Sigmarem Gabrielem považuje německá kancléřka Angela Merkelová za politováníhodné. Na tiskové konferenci v Berlíně to včera řekl mluvčí německé vlády Steffen Seibert. V demokracii by podle Merkelové neměl být problém setkat se s kritiky. Netanjahu jednání zrušil kvůli tomu, že se Gabriel sešel se zástupci nevládních organizací, které kritizují izraelské zacházení s Palestinci.

Mluvčí ministerstva zahraničí Sebastian Fischer uvedl, že se Gabriel o možnosti zrušení úterní schůzky dozvěděl až v Izraeli v noci z neděle na pondělí. Krok Netanjahua považuje šéf německé diplomacie za překvapivý. Význam vztahů

s Izraelem by se ale podle Seiberta snížit neměl.

Za rozhodnutí Gabriela (SPD) nezrušit schůzky s nevládními organizacemi se dnes postavil i ministr vnitra Thomas de Maizière (CDU). Netanjahu podle něj Gabriel postavil před zkoušku a šéf německé diplomacie v ní udržel nervy, což se pro německého ministra zahraničí sluší.

S Netanjahuem se měl Gabriel sejít před plánovaným jednáním se zástupci organizace Betslem, která dokumentuje porušování lidských práv na palestinských autonomních územích, a skupiny Breaking the Silence, jež poskytuje prostor izraelským vojákům pro výpovědi o jejich armádní službě. Obě tyto organizace vláda považuje za levičácké a neobjektivní. /čtk/

265006/212

INZERCE

**ROZPOUTÁ
KIM ČONG-UN
SVĚTOVOU VÁLKU?**

PRÁVĚ V PRODEJI

Svůj svátek mají melouny i plážové šortky

■ Den **Baracka Obamy**, festival melounů nebo svátek nošení **kraťasů**. I na takové události dávají některé státy lidem volno. Vede Srí Lanka s **25** státními svátky ročně. Mexičané jich mají málo, ale zato je všechny posunují na všední dny. **Česko** je co do počtu svátků **v průměru**.

Tomáš Stingl

Letos to vyšlo dobře, řekne si mnohý Čech. Oba následující víkendy totiž budou díky státním svátkům prodlouženy o volné pondělí. Ze třinácti českých svátků jich letos v kalendáři vychází na všední dny rovnou deset. Loni to bylo devět.

Česká republika tak patří do skupiny zemí s průměr-

ným počtem dnů pracovního klidu. Rekordmany ve slavení jsou v současnosti Srí Lanka a sousední Indie. Obě země „těží“ z toho, že jsou v nich velmi početné zastoupeny všechna čtyři velká náboženství. Hinduismus, buddhismus, islám i křesťanství. A aby vlády nikoho neurazily, garantují hlavní svátky všech tradic.

JEDEN SVÁTEK NA PĚT DŇÍ

Na Srí Lance je díky tomu pětadvacet oficiálních dní pracovního klidu. V Indii stát garantuje 21 dní „základního“ volna. K tomu si navíc každý region přidává místní svátky.

A ani to není všechno, ve skutečnosti Indové oslavují ještě víc. „Země se zastaví zejména během svátku světél nazvaného Diwali. Ten trvá pět dní, bez ohledu

na to, že státem uznaný den pracovního klidu je oficiálně jen jeden,“ podotýká Milan Dostál z obchodního úseku českého velvyslanectví v Dillí. Údaje o přesném počtu indických státních svátků se i proto – stejně jako u některých dalších zemí – u různých zdrojů výrazně liší.

MEXICKÁ SOBOTA V PONDĚLÍ

Na opačném konci žebříčku je možná překvapivě katolické Mexiko. To má oficiálně jen sedm státních svátků, nejméně ze všech zemí světa. Ovšem na rozdíl od jiných států včetně Česka si Mexičané každoročně užijí důsledně všechny dny volna.

„Jde o takzvaný systém puentes. Veškeré svátky jsou slaveny ve všední dny. Pokud připadne na víkend, posune se svátek na nejbližší pondělí nebo pátek,“ vysvětluje

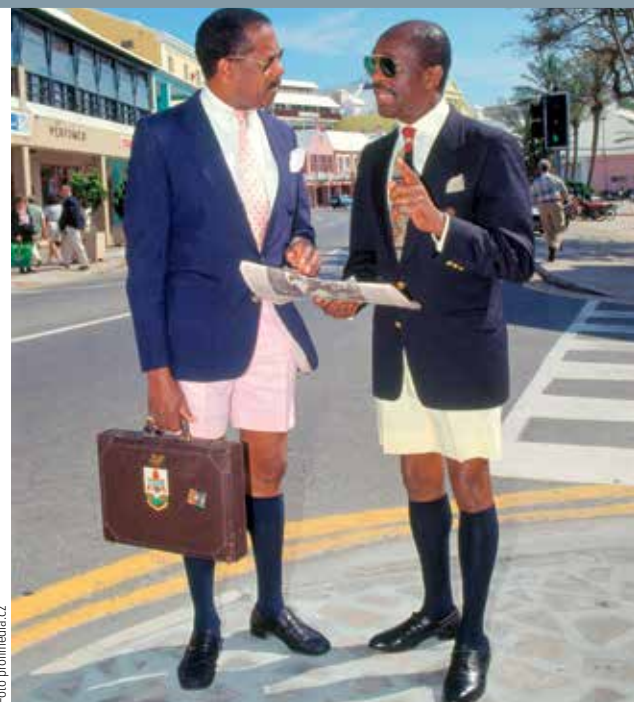

Foto profimedia.cz

OSLAVY KRAŤASŮ. 24. května běžný pohled na Bermudách.

Miroslav Mandák, vedoucí kanceláře agentury Czech-Trade v Mexico City.

BYZNYSMENI V KRAŤASECH

Vedle klasických výročí založení státu nebo náboženských festivalů našly některé státy i dost kuriózní důvody pro vyhlášení svátků. Keňa, z níž pochází část rodiny předešlého amerického prezidenta, byla na jeho vítězství ve volbách v roce 2008 tak pyšná, že v zápětí vyhlásila 6. listopad Dnem Baracka Obamy.

V Turkmenistánu jsou zase velmi hrdí na své melouny, jejich den slaví počátkem srpna. Souostroví Bermuda má volno 24. května, kdy startuje oficiálně letní sezona a od kdy obchodníci začínají k sakům a kravátám nosit slavné kraťasy – barevné bermudy.

Státní svátky (vybrané země)

země	počet
Srí Lanka	25
Indie	21
Filipíny	18
Thajsko	16
Švédsko	15
Chile	14
Česká republika	13
Dánsko	11
Nizozemsko	8
Mexiko	7

Pramen vlastní rešerše

Luna brzdí byznys

• Vliv svátků na hospodářství je v Česku i v dalších evropských zemích relativně nevýznamný. „Pro ekonomiku je klíčové, jak vyrábějí velké podniky. Ty mají obvykle kontinuální provoz. Tady nehrají svátky žádnou roli kromě příplatků,“ uvádí Vladimír Píkora, hlavní ekonom společnosti Next Finance. „V maloobchodě to roli hraje, ale lidé se obvykle předzásobí a zase více utratí za restaurace a různé atrakce, což negativní efekt na ekonomiku tlumí,“ dodává.

• Reálný vliv na hospodářství mají ovšem dlouhé náboženské svátky v některých mimo-evropských zemích. Během posvátného měsíce ramadánu jsou v kompletním útlumu obchod a služby v islámských zemích, jako jsou Bangladéš nebo Pákistán. Vietnamský byznys je zhruba na 14 dní zcela zabrzdněn svátkem Têt vítajícím nový lunární rok na přelomu ledna a února.

Foto profimedia.cz

Evropa je v pojetí svátků i v jejich množství většinou strážlivější. Švédové slaví 15 svátků ročně. Česko je na tom v rámci starého kontinentu slušně, loni si polepšilo díky nově zavedenému volnému velikonočnímu Velkému pátku. Pouhých osm dní pracovního klidu v roce mají naopak Nizozemci.

Česká Poslanecká sněmovna tento týden schválila novou úpravu v kalendáři, týká se ale jen takzvaných významných dnů. Těch je v Česku ročně zatím jedenáct, spíše jen symbolicky připomínají historická výročí a nejsou dnem pracovního klidu. Pokud návrh schválí i Senát a prezident, nově bude 9. březen připomínat zločiny provedené nacisty na Židech a 18. červen bude Dnem hrdinů druhého odboje.

Wajda byl úžasný

■ Polská herečka Zofia Wichlaczová už má v dvaadvaceti letech za sebou spolupráci s několika domácími legendami. Naposledy ve významnější roli studentky malíře Władysława Strzemińskiego v posledním snímku loni zesnulého Andrzeje Wajdy *Mžitky*.

Iva Přivřelová

ES Projekt European Film Promotion s názvem *Shooting Star* už dvacet let představuje světu na festivalu v Berlíně nové herecké talenty. Je to velká příležitost pro navázání mezinárodních kontaktů?

Mezinárodní produkce jsou můj sen. O *Shooting Stars* jsem slyšela už v šestnácti a od té doby jsem tam jednou chtěla být. Takže to беру vážně, nahrávám ukázky na video a usilovně pracuju na své angličtině. Snažím se účastnit mezinárodních konkurzů, což je poslední dobou čím dál jednodušší. Například v Polsku nyní často hledají herce pro francouzské filmy.

ES Jak jste se dostala k roli studentky zamilované do svého profesora v posledním snímku Andrzeje Wajdy *Mžitky*?

Zajímavě. Hrála jsem v jedné *woman show* v divadle Krystyny Jandové, Wajdovy dvorní herečky v sedmdesátých a osmdesátých letech. Andrzej Wajda jednou na představení přišel a o dva měsíce později mi poslal nabídku na roli.

ES Jak se vám s ním pracovalo?

Krásně, byl úžasně energický. Mentálně byl pořád čilý, věděl, co dělá. Pořád chtěl točit další filmy, po celý život si udržel vášeň pro to, co dělal. Když jsme *Mžitky* točili, bylo mu 89 let a úplně mě ohromil. Měl velký smysl pro humor, necítila jsem

Foto Raif Ullier/EFP

TRÍ FILMY. V českých kinech se Zofia Wichlaczová ukázala v hlavní roli ve snímku *Město 44*, nyní je k vidění v malé roli v dramatu *Přes kosti mrtvých* a ve významnější roli ve snímku *Mžitky*.

mezi námi žádné bariéry, ač on byl legendární mistr a já jen mladá herečka.

ES *Mžitky* se odehrávají v mrazivé době stalinismu v padesátých letech, kterou Wajda sám zažil. Přiblížil vám tu dobu?

Spíš jsem o ní mluvila se svou babičkou a matkou. Mě osobně historie zajímá, takže jsem věděla, že Polsko v té době bylo chudé, okupované komunisty a že stalinismus byl dost tvrdý. Při natáčení jsme si původně mysleli, že jde o malé intimní drama, ale najednou to byl opět aktuální příběh umělce bojujícího za svobodu.

ES Film vypráví o posledních letech v životě abstraktního malíře Władysława Strzemińskiego, který v komunistickém Polsku nemohl tvořit. Jak moc je nyní doma slavný? Ve školách se o něm už zase učí. Ale protože byl dlouho zakázaný, spousta Poláků jeho příběh stále moc nezná.

I proto jsem ráda, že jsme ho mohli vyprávět.

ES Varšavské povstání, které jste jako herečka zažila ve filmu *Město 44*, naopak patří k nejproslulejším epizodám polské historie. Jan Komasa krvavě vyhlazení Varšavy v tomto snímku zpracoval po hollywoodském vzoru. To proto, aby tragédii lépe přiblížil mladému publiku? Nemyslím si, že cílil jen na mladé diváky. On sám je ovšem mladý a má svůj vlastní filmový jazyk. A tím také chtěl vyprávět tragický příběh o mladých lidech, kteří chtějí zpátky svou svobodu.

ES Vám je něco málo přes dvacet let. Přejde vám, že se vaše generace o historii zajímá dostatečně? Obávám se, že dějiny mladé tolik nezajímají, ačkoli by měly. Já sama mám historii ráda a přijde mi důležité, aby i herci znali různé historické epochy, zvláště když se

o nich natáčejí celovečerní filmy.

ES Věnujete u historických látek hodně času přípravě? Ano. Zvláště kolem *Města 44* jsem s kolegy četla spoustu knih. Také jsme se dívali na dobové záběry z varšavského povstání, které jsou dost děsivé. Viděli jsme i všechny dokumenty, vyprávěné dnes starými lidmi, kteří povstání zažili jako mladí. K tomu jsme absolvovali i hodně hereckých zkoušek.

ES Odrázila se tak fyzicky i psychicky náročná příprava na vašem osobním životě? Po *Městě 44* jsem měla problém vrátit se do normálního života. Natáčení bylo hodně drsné, navíc šlo o mou první hlavní roli, začínala jsem a bylo mi osmnáct. Moje hlava ještě dalších mnoho měsíců žila v minulosti, stále ve mně žila postava z *Města 44*. Trvalo mi, než jsem se dostala zase sama k sobě.

Krátce

Žánrové ceny Anděl budou v půli května

Žánrové ceny Anděl, o nichž hlasují hudební odborníci, kteří sledují menšinové žánry, budou předány 17. května v pražském Lucerna Music Baru. Mezinárodní federace hudebního průmyslu přitom původně oznámila, že letos se akce z finančních důvodů neuskuteční. Žánrové ceny tradičně předcházejí Cenám Anděl, které jsou plánovány na 22. května.

V porotě v Cannes je i Smith či Sorrentino

Na 70. ročníku Mezinárodního filmového festivalu v Cannes zasednou v porotě mimo jiné americký herec Will Smith a režisérí Pak Čchan-wuk z Jižní Koreje a Paolo Sorrentino z Itálie. Předsedou bude Pedro Almodóvar, který se tohoto postu chopí jako první španělský filmář.

Zemřel americký režisér Jonathan Demme

Ve věku 73 let zemřel americký režisér Jonathan Demme, trpěl rakovinou. Proslavil se hlavně filmem *Mlčení jehňátek*, třetím snímkem v historii, který získal všech pět nejvyšších Oscarů – za film, režii, scénář i oba hlavní herecké výkony. Úspěch *Mlčení jehňátek* zopakoval Demme o tři roky později filmem *Philadelphia*, kde se hlavní role ujal Tom Hanks. /čtk, duk/

Tipy

E15

HBO2 • dnes 21:10

PSÍ ODPOLEDNE

Al Pacino v roli gangstera při nepřilíh povedeném přepadení banky. Film Sidneyho Lumeta získal v roce 1976 Oscara za původní scénář.

České sklářství vstalo z popela

Foto: E15 Michael Tomáš Zx

■ Severočeský Nový Bor se stal v posledních letech znovu světovou **sklářskou ikonou**. Designová svítidla se signaturou významných návrhářů s úspěchem **dobývají nejbohatší regiony světa**. S oblibou po nich sahají ropní šejkové i asijské guruové hazardu. „Na počátku jsme chodili za známými návrhářy, prosili je, aby s námi spolupracovali, a nabízeli jsme jim velké peníze. Dnes s námi řada z nich dělá i zadarmo,“ říká viceprezident a **spolumajitel sklářské firmy Lasvit Aleš Stýblo**. Sklo na pomezí funkce a umění přitom pro svět vyrábí výhradně v českých továrnách.

Jaroslav Bukovský

EB Vyzážíte do celého světa, který region vám zajišťuje největší část byznysu? Dnes už máme globální pokrytí. Dříve to byla Asie, ve druhém roce fungování firmy jsme otevřeli kancelář v Dubaji a začali hodně dělat pro Spojené arabské emiráty, Katar a Bahrajn. Nyní tvoří Blízký východ 25 až 30 procent obrátu, celá Asie včetně východu a Číny dělá dalších 40 procent, zbytek jsou USA a Evropa, ale i Jižní Amerika a Afrika. Roste rovněž objem zakázek v Kazachstánu.

EB Do Ruska nemíříte? V Rusku máme obchodní zastoupení. Ekonomická situace

v regionu ale není pro byznys zrovna příznivá, svou roli hrají sankce i konflikt s Ukrajinou. Ale věříme, že se to dřív nebo později znovu rozjede.

EB Leckterý oligarcha by vaše zboží ve svém domě možná uvítal. Pro ruské klienty děláme řadu instalací v privátních sídlech nebo pro soukromé jachty. Dostat se ale třeba přímo do ložnice oligarchů není jednoduché. Rusové si svá sídla nechávají vybavovat tak, že si třeba v Itálii najmou interiérového designéra, který zařízení interiéru zajistí.

EB Nakolik roste zájem z řad čínských a indických boháčů?

Priority Indů jsou odlišné, sofistikovaná klientela, která chce investovat do umění, se teprve vytváří. Výjimkou jsou třeba majitelé obrovských čajových plantáží a místní továrníci, kteří začínají toužit nejen po luxusu, ale i po krásných věcech. Pokud jde o Čínu, ta ekonomicky trochu zpomaluje a třeba ve městech jako Peking a Šanghaj tolik nových developerských projektů jako v minulých letech nevzniká. Ovlivňuje to zejména náš byznys navázaný na hotelové projekty.

EB Chystáte se i do byznysem zatím méně políbených oblastí? Do budoucna sázíme na Afriku. Vedle severní Afriky, kde

už jsme, nás zajímají i další země jako Keňa, Angola, Jihoafrická republika. Ale bude to titěrná a dobrodružná práce. Příležitost na tomto kontinentu ale třeba už pochopili Číňané, kteří tam hodně investují do infrastruktury a kupují tam spoustu továren a pozemků. Zajímavé budou rovněž dříve zanedbávané země jako Írán a Vietnam.

EB Přechod od začínající české firmičky do globálního byznysu se nepodaří každému. Na čem jste se takřikajíc obchodně udělali? Naším prvním velkým projektem, který nám pak otvíral dveře, byla instalace v hotelu Mira v Hongkongu. Dalším milníkem byl hotel Ritz-Carlton v Dubaji, jehož jméno nám pak zásadně pomohlo.

EB Jak se stane, že mladí Češi najednou dostanou zakázky ve světě, a to ještě v jeho nejbohatších regionech? Obchodní prostředí v Hongkongu, kde jsme začínali a který byl vždy světovou křižovatkou byznysu, jsme relativně znali z dřívějšíka. Hlavní vlastníky firmy Leon Jakimič tam žije s rodinou již 17 let. Cítili jsme zájem trhu o výrobky z českého skla na pomezí designu a umění, našli jsme niku

na trhu a do velké míry jsme trh vytvořili. Dostali jsme se do situace, kdy naši konkurencí nejsou ani tak firmy, ale spíše jednotliví umělci.

EB Spolupracujete s řadou světových umělců, koho si nejvíc ceníte? S velkými jmény děláme zhruba posledních šest let, přizvali jsme designéry, umělce a architekty, jako jsou například Fabio Novembre, studio Nendo, Daniel Libeskind. Každý rok představujeme nové kolekce od světově známých autorů, v letošním roce to je například Kengo Kuma nebo Zaha Hadid Design.

EB Je hodně obtížné získat světově významného designéra? Dnes už je to relativně jednoduché, jsme v situaci, kdy některé z návrhářů jsme nuceni i odmítnout. Na začátku, první dva tři roky to bylo těžké, v oblasti designu jsme byli neznámá značka, chodili jsme za autory, prosili je, aby s námi spolupracovali, a nabízeli jim velké peníze. Dnes s námi někteří autoři chtějí pracovat jen kvůli tomu, že chtějí své jméno spojit s naším brandem, což nás těší. Některé z nich dokonce odmítáme.

EB Kdo je váš poslední návrhářský úlovek?

Před dvěma lety jsme získali Zahu Hadid, její návrhy jsme nedávno představili na výstavě Euroluce v Miláně. Nyní se ale chceme soustředit na české umělce, ať už mladé talenty, nebo legendy českého skla. Právě jsme třeba dokončili kolekci váz Vladimíra Kopeckého, spolupracujeme třeba s ikonou českých sklářů panem Roubíčkem. Některé z těchto věcí zřejmě zůstanou v našich sbírkách a poputují do naší galerie. Jiné zase můžeme nabídnout do muzeí, jako je třeba londýnská Moma.

EB Projevila se na Blízkém východě nižší cena ropy, mají šejkové menší zájem o luxus?

Projevilo se to v minulém roce, průběh řady projektů se podstatně zpomalil a nervozita je určitě znát. Klesají i rozpočty, se kterými se pracuje. Ale ceny ropy už nejsou kritické.

EB Musíte mít celou řadu pozoruhodných zákazníků...

Momentálně máme zajímavou zakázku na ostrově Saipan v Pacifiku, kam dodáváme dva velké křišťálové draky 40 metrů dlouhé, každý z nich má 20 tun. To je čínský developer, který si staví na americkém území na ostrově asi dvě hodiny letu od Hongkongu kasino. Dodáváme ale třeba i majitelům některých fotbalových a hokejových klubů v Americe.

EB Nakolik se o vás zajímají sběratelé, vidí u vás už nějaký investiční potenciál?

Chceme se více věnovat uměleckým objektům. Příkladem je instalace Diver pro projekt Lotte World Tower na nejvyšší budově Jižní Koreje, která má na vrcholu plastiku potápěče ze skleněných perel. Tam byl požadavek vytvořit primárně umělecké dílo, teprve sekundárně funkční věc. Mezi zájemci o naše zboží jsou už teď privátní sběratelé, kteří oceňují sklo jako zajímavé umělecké médium.

EB V Itálii si vaše služby vyžádala dokonce jedna ze šlechtických rodin, restaurovali jste svítidla v milánském paláci Serbelloni. Rodina Serbelloni zjistila, že křišťálové lustry v jejich paláci byly kdysi dávno na objednávku Napoleona Bonaparta

vyrobeny v českých zemích, a oslovila nás. A prostorů je v tomto smyslu dost. V historických budovách v Římě a dalších italských městech je řada svítidel původem z Čech a po renovaci doslova volají. Nicméně je to práce náročná na detaily i vyjednávání obvykle se šlechtickými rody, které domy vlastní. V Česku renovujeme třeba svítidla v Národním muzeu, máme za sebou obdobnou práci v Obecním domě, na Žofíně nebo v Rudolfinu.

EB Tíhnete k umění, retail vás neláká?

Pokud jde o produkty, potenciál tu je, ale i obrovská konkurence. My se chceme zaměřit i v tomhle segmentu na unikátní designové zboží ze skla, které si nebudete kupovat proto, abyste měli z čeho vypít dvě deci vína. Otevřeli jsme v Soho vlastní ateliér, kde část věcí nabízíme, chystáme něco podobného i v Praze, Londýně, Paříži a Hongkongu.

|| My se chceme zaměřit i v tomhle segmentu na unikátní designové zboží ze skla, které si nebudete kupovat proto, abyste měli z čeho vypít dvě deci vína.

EB Jak je na tom české sklářství? Ačkoli má tisíciletou tradici, poslední dekáda a půl se mu zrovna nevyvedla.

To souviselo s nabídkou českých firem, jejichž výrobu vytlačovala automatizace do zemí jako Malajsie nebo Čína, řada jich zaspala ve vývoji. Dneska je tu prostor pro zboží s vysokou přidanou hodnotou a odvětví zase roste. Nedaří se jen našemu oboru, ale i technickému a stavebnímu a fasádnímu sklu. A už i podle statistického úřadu vývoz skla z Česka utěšeně roste.

EB Nacházíte nějaký větší odbyt na českém trhu?

Český trh je relativně malý, tvoří zhruba dvě procenta obrátu. Podařilo se nám tu zrealizovat několik zajímavých zakázek jako třeba

největší skleněnou plastiku pro Nákupní galerii Myslbek. Naše zboží ale v obchodních centrech prodávat nebudeme.

EB Obrat Lasvitu loni stoupl o 15 procent, neuvažujete při takovém růstu o vstupu nového investora?

Zatím si vystačíme se ziskem, který průběžně generujeme. A uvažujeme spíše o tom, jak rychle chceme expandovat. Zároveň musíme udržet dlouhodobý růst v nějaké rozumné míře, abychom byli schopni dodávat naše zboží v potřebné kvalitě.

EB Nakolik se vás dotkne silnější koruna?

Naše projekty jsou dlouhodobějšího charakteru, od získání objednávky do instalace to trvá mnohdy třeba dva roky. Takže už teď počítáme s kurzy, které budou příští rok nebo ještě později. Pro příští rok počítáme zhruba s 26,50 koruny za euro. Byla období, kdy jsme kalkulovali 16 korun za dolar a taky jsme dokázali prodávat, takže silnější koruna asi nebude existenčním problémem. Klíčové je včas zareagovat.

EB Kde vidíte rovnovážný kurz koruny v horizontu dvou tří let?

Počítáme s posílením vůči euru o zhruba deset patnáct procent. Pokud jde o dolar, dočasně koruna posílí, ale postupně by se to mělo spíše vrátit zpět, tam pro posilování není větší důvod. Naštěstí nás proti kurzovým rozdílům do určité míry jistí o něco vyšší marže než v jiných oborech a proti vykyvům kurzů jsme navíc částečně zajištěni.

Aleš Stýblo (41)

Vystudoval Elektrotechnickou fakultu ČVUT, obor Ekonomika a management.

V Lasvitu působí od roku 2007 jako spolumajitel, šéf a v současnosti jako viceprezident odpovědný za globální obchod a marketing. Ve své pracovní kariéře strávil šest let v Singapuru a Hongkongu. Je i předsedou správní rady Nadačního fondu Lasvit. Žije v Liberci, má tři děti. K jeho zálibám patří lyžování, kanoistika a florbal.

Tvář dne

„Nejlepší je investice do vlastních zaměstnanců. Když chce někdo stát řídit jako firmu, doufám, že požadavek podpoří,

řekl šéf Českomoravské konfederace odborových svazů

Josef Středula

str. 2

Foto: E15 Anna Václavová

Komentář

Lukáš Kovanda

Babiš může trumfnout Kalouska

Loni v únoru ministr financí Babiš vypočítával, jak se mu podařilo snížit dluh: „Během dvou let pokles o deset miliard korun.“ Teď v dubnu raději pomlčel. Pokud by použil svou loňskou dikci, musel by konstatovat, že za tři a čtvrt roku zvýšil dluh o dalších 100 miliard.

To by ale nebylo fér. Stejně jako loni nebylo fér hleďbat se snížením dluhu. Nyní jde o to, že ministerstvo financí využilo extrémně nízkých úrokových sazeb souvisejících s očekáváním ukončení intervencí ČNB. V prvním kvartálu tak razantně navýšilo emisní aktivitu. To nemusí být samo o sobě chybou. Jediněčně nízké výnosy se v takovém rozsahu pravděpodobně jen tak nevrátí. Problematická není ani samotná výše zadlužení.

Potíží je ovšem fakt, že Česko je stále závislejší na krátkodobém financování. Průměrná zbytková doba do splatnosti českého vládního dluhu se povážlivě

zkracuje. Trend v eurozóně je přitom přesně opačný. Na začátku roku 2010 činila tato doba jak u nás, tak v eurozóně bezmála 6,5 roku. Dnes je to v Česku 4,5 a v zemích eurozóny průměrně sedm let.

Závislost na krátkodobém dluhu je ale jenom jedním rizikem. To další představuje samotné využití půjčených peněz. Jestliže jsou tyto prostředky využity na investice, jde o produktivní, potenciálně výnosný, navíc svým způsobem přechodný

Stále nepatříme ani do třetí ligy sestavené podle úvěruschopnosti. Jsme na úrovni Chile.

výdaj. Pokud však směřují třeba na platy státních zaměstnanců, jedná se o výdaj neproduktivní, navíc trvalé povahy. Jakmile totiž jednou dojde ke zvýšení platů, těžko už se politici osmělí k jejich snížení, které se obvykle rovná politické sebevraždě.

Proto může být ošemetné využívat snadno půjčovaných, ale krátkých peněz k navýšování výdajů neproduktivní a trvalé povahy. Tyto výdaje bude totiž třeba hradit i ve chvíli, kdy už podmínky na mezinárodních

tržích vůči Česku zdaleka tak vstřícné nebudou.

Je třeba přiznat, že navzdory chvalo zpěvům na zlepšující se zdraví českých veřejných financí zachovávají světové ratingové agentury hodnocení kvality tuzemského dluhu na neměnné úrovni od roku 2011. Agentura Moody's své hodnocení A1 nezměnila dokonce od roku 2002. Naše vláda tedy stále nepatří do první, do druhé, ba ani do třetí světové ligy sestavené dle úvěruschopnosti. Jsme zhruba na úrovni Chile.

Jinými slovy, ratingové agentury stále přičítají nezanedbatelnou pravděpodobnost tomu, že se česká vláda ocitne ve vážných problémech se splácením dluhu. Pro ministra Babiše by zlepšení hodnocení ratingových agentur mělo být klíčovou metou. Teprve to by jej definitivně odlišilo od věčného soka Kalouska. Pokud však podlehne předvolební nátlakové akci odborů a sociální demokracie za další zvyšování platů státních zaměstnanců, sníží svoje šance na zápis do listiny opravdu úspěšných ministrů financí. Ratingové agentury v takovém případě získají další argument, aby se zlepšením známky českého dluhu ještě nějaký čas počkaly.

Autor je hlavním ekonomem společnosti Cyrrus

Glosa

Facka kritikům

Petr Dvořák získal ve finále včerejší volby šéfa České televize od členů její rady všech patnáct hlasů, zatímco jeho hlavní konkurent Martin Konrád žádný. Jasnější vzkaz už rada vyslat nemohla. Veřejnoprávní stanice přitom v poslední době čelí soustavné kritice. Ať od Andreje Babiše kvůli reportážím o jeho osobě, nebo od prokremelsky zaměřených politiků v čele s prezidentem Milošem Zemanem a senátorem Janem Velebou ze Strany práv občanů kvůli způsobu informování o amerických volbách do Bílého domu, či situaci na východní Ukrajině.

Jasně vítězství Petra Dvořáka ve včerejší volbě je tak i jasným vzkazem současné televizní rady, že v době šířících se falešných zpráv a hoaxů jsou Kavčí hory přece jen stabilním místem s vysoce kvalitním zpravodajstvím a vlastní tvorbou. To musí být pro výše uvedené i mnohé další kritiky hodně nepřijemná facka.

Dušan Kütner

Kresba: Milan Koumrovský

Korejská krize: Jak velký blázen je Trump?

■ Korejský problém trvá dekády. Nic nenasvědčuje tomu, že by zrovna teď vstupoval do kritické fáze.

Tereza Spencerová

„Nechceme sjednocený Korejský poloostrov. A současně nechceme, aby Severní Korejci vyvolávali větší problémy, než systém unese.“ Tak Hillary Clintonová v červnu 2013, jen pár měsíců po svém odchodu z funkce ministryně zahraničí, na přednášce pro banku Goldman Sachs shrnula dlouhodobou „korejskou politiku“ USA. Jinými slovy sjednocené Koreji by dominovala beztak už ekonomicky a technologicky mocná jižní polovina. A Washington nechce, aby donedávna vazalskému Soulu příliš narůstal hřebínek.

ČÍNSKÝ PROBLÉM

Severní polovina si i proto může sem tam odpálit nějakou tu raketu. Ale nesmí zase zacházet moc daleko. Co víc, i podle tehdejších slov Clintonové je Pchjongjang beztak především „problémem Číny“. A lze předpokládat, že na uchování korejského statu quo má zájem i Čína – KLDR v současné podobě je s to trvale odsávat část americké a jihokorejské energie. A jistou ironií je, že ani Peking jistě nechce, aby Soulu narůstal hřebínek.

Chladný kalkul velmoci kolem drakonického režimu v Severní Koreji fungoval poměrně dlouho, aniž by kdokoli na Západě pod záminkou „Kim musí jít“ začal třeba financovat nějaké severokorejské disidenty. I proto je pravděpodobné, že sami první dva Kimové, zakladatel komunistické dynastie a jeho syn, tento kalkul v tichosti akceptovali

Foto XXXX

KOREJSKÝ OTAZNÍK. Kim Čong-un hraje trochu jinak než jeho předkové. V kombinaci s Trumpem se může stát leccos.

a na pravidla hry přistoupili. Po každé jejich „ukázce síly“, která prakticky vždy porušila nějakou z četných rezolucí OSN, přišla „jednání“, na nichž se Kimové použití síly „zřekli“. Za tento „ústupek“ pro svou hladovou zemi pravidelně dostávali tisíce tun rýže a pohonných hmot.

Teď jsou ale na scéně dva noví hráči, i když přiřovnání ke kóhoutům na smetišti by asi bylo vhodnější. Kimovský vnuk odpaluje (sem tam dokonce i funkční) rakety různé do moří vůkol a hrozí zničením dokonce samotnému Washingtonu – jako by snad už ani žádnou rýži nepotřeboval, ačkoli ji potřebuje jako nikdy. A druhý kohout z Bílého domu mu odpovídá hrozbami, často i formulovanými ve srovnatelném fanfarónském duchu.

Jen je v tomto případě doplňují klasické americké „nepřekročitelné červené čáry“.

Korejský problém se táhne dekády, ale pokud si odmyslíme válečné halekání z obou stran, zatím nic skutečně prokazatelného nenaznačuje, že by zrovna nyní vstupoval do fáze nejhlubší krize. Že by se proměnil v hrozbu, které je třeba okamžitě a rozhodně čelit. Trumpův Bílý dům ale vytváří dojem, že se děje právě to a nic jiného. Nebo lépe – že řešení neřešitelného problému jen čekalo na odhodlaného realitního byznysmena. Ke Korejskému poloostrovu míří americká (nejaderná) flotila, prezident bezprecedentně svolává stovku senátorů na brifink za zavřenými dveřmi, velvyslankyně při OSN už popisuje, jak se budou mačkat tlačítka k odpalování raket...

OSTRUHY VÁLEČNÍKA

Donald Trump si už diskuzí bilním útokem na leteckou základnu v Sýrii vysloužil doma ostruhy „prezidentaválečníka“. Z tohoto pohledu lze i aktuální strašení válek proti vyhladovělé Severní Koreji vnímat jen jako další pokus využít zahraniční politiku k posilování popularity a autority na americké scéně. Současně ale platí, že nejen Kimovi, ale ani Trumpovi do hlavy nikdo nevidí. Nebýt neoddiskutovatelné možnosti, že se toto jejich – místy až groteskní – přebíjení v bombastických pohrůžkách může snadno proměnit v jaderný konflikt, dalo by se nad vším mávnout rukou jako nad novým koloritem. Čína proto preventivně varuje Trumpa, aby se držel svého, a okázale spouští na vodu svou první letadlovou loď.

Otázka je tedy vlastně prostá: Půjde Trump jen kvůli Severní Koreji do války s Čínou? Takový blázen snad zas není.

Autorka je komentátorkou Literárních novin

Duel

Nezávňný vývoj v Maďarsku znepokojil mnohé v EU i ve světě. Vystaly otázky slučitelnosti některých činů maďarských autorit s evropským právem a našimi hodnotami,

řekl místopředseda Evropské komise Frans Timmermans

řekl maďarský premiér Viktor Orbán

Maďarsko je oddáno evropskému projektu. Vždy jsme říkali, že respektujeme pravidla klubu, a vždy jsme to dělali,

Čtenáři píší

Pozapomenutí hrdinové

František Hroník

Brzy si budeme připomínat 72. výročí konce druhé světové války. Je dobře, že se konečně pravdivě mluví o úloze českých lidí a vlasovců při Pražském povstání a doufám, že se definitivně přestane překrucovat historie komunistickou propagandou o údajném osvobození Prahy 9. května 1945 Rudou armádou. Nicméně se domnívám, že dějiny druhé světové války mají své nedocenené hrdiny. Málo se mluví o úloze rumunské armády při osvobozování Československa. Přitom statisíce rumunských vojáků přispěly k osvobození jižního Slovenska a Moravy. Tisíce jich v těchto bojích padlo. Sám mám vzpomínku, jak prapor rumunské armády tábořil začátkem května 1945 na Kotlářské ulici v Brně. Rumuni by si určitě zasloužili, aby jejich účast na osvobození Československa byla občas oceněna alespoň několika větami. A ještě jedno etnikum by mělo být v této souvislosti uvedeno – podkarpatští Rusíni. Kdyby československé orgány nevyjednali jejich propuštění ze sovětských gulagů, nemohla by v Sovětském svazu v roce 1942 vzniknout klíčová československá jednotka. Rusíni se vrcholnou měrou zasloužili o osvobození naší vlasti. Tisíce jich položilo životy za naši svobodu. Jistě si zaslouží naše díky a vzpomínku, ať již pocházeli ze západu od Užhorodu, ze středů od Mukačeva nebo od majestátní hory Hoverly, východní výspy předválečného Československa. V této souvislosti je vhodné připomenout, že naše země byla v Evropě jedinou vítěznou mocností, která po druhé světové válce ztratila významnou část svého předválečného výsostného území bez jakékoli kompenzace.

Pište nám

Vážení čtenáři, zajímá nás, co si myslíte.

Své názory a polemiky zasílejte na nazorye15@cniinvest.cz. Nebo s námi diskutujte na našem [webu](http://www.e15.cz) (www.e15.cz), na [Facebooku](https://www.facebook.com/denike15) (www.facebook.com/denike15) či na [Twitteru](https://twitter.com/E15news) (@E15news).

Foto Foto Vlastimil Poliačik, E15 ZK

PARTNER RUBRIKY VINAŘSKÝ FOND

Vinařský duben: práce na vinici

Vinařův rok

duben

■ Duben pro vinaře přináší především práci s půdou a starost s počasím, ale také i příjemnější činnost, jako jsou prezentace nového ročníku.

Vlastimil Poliačik

Práce se už v tento čas odehrává převážně mimo sklep.

VINICE

Nové vinice se připravují na budoucí osev révy. Využívá se i takzvané zelené hnojení. „My jsme letos zaseli do nově pořízených vinic směsku především žita a hrachu,“ říká Jan Stávek, majitel

stejnomeného vinařství. Do takto zkulturnované půdy se časem také v dubnu zasadí již réva. Na současných funkčních vinicích se zas provádí v meziřádcích výsev ozeleňovací směsi. Posílí tak půdu a zabrání růstu plevele.

Teplem se probouzejí k životu i zazimovaní škůdci. Na jejich vyhubení se používá síra, kterou využívají i ekologická vinařství. Avšak podle vinařů díky tuhé, ale ne kruté zimě, není problém se škůdci letos nijak výrazný.

Vrásky v tento čas přidělávají vinařům i náhlé ranní mrazíky. „Dokud je vyrašená réva ve fázi takříkajíc včelky, to znamená, že budoucí letořost je zabalen v jakoby vatičce, tak mu i minus dva stupně

nějakou hodinu příliš nevaří. Tam, kde už jsou lístky vidět, mohou ovšem zmrznout,“ vysvětluje Jaroslav Suský, ředitel vinařství Jedlička a dodává, že se to týká zvláště vinic v nízkých polohách nebo u vinařů, kteří se zaměřují spíše na kvantitu. „Takové dřevě minulého roku nevyzrálo, rostlina je slabší a snaží vyrašit dříve.“ upozorňuje. Někteří menší vinaři se brání mrazu zapálením otýpků. „Stačí totiž sloupec teplého vzduchu, který rozproudí ten studený, a už tím, že se hýbe, nespadne teplota většinou pod nulu,“ říká Suský.

Naopak příjemnou starostí jsou dubnové většinou lokální výstavy a soutěže, kde se předvádějí vína nových ročníků.

VE SKLEPĚ

Většina bílých a růžových vín je stočena. Bílá vína, u kterých se očekává zajímavější struktura, buď ještě leží na jemných kalech, nebo se již finalizují ke stáčení. Červená ještě mnohdy stále setrvávají v barikových sudech. „Nyní přemýšlíme, že některé šarže červeného po roce a půl v sudě přečerpáme zpět do nerez, aby se již připravili na lahvování,“ říká Stávek.

JAK DOPADL DUBEN

Podle Martina Půčka, ředitele Svazu vinařů, duben pěstitelům révy vinné vůbec nepřál. „Na Moravě se vyskytly poměrně silné jarní mrazy. Réva tak byla opět poškozena a bude redukován výnos. Ještě

ale není možné říci rozsah poškození. Můžeme ale konstatovat, že škody nebudou tak silné jako v roce 2016,“ dodává.

Akademické shrnutí

Nástup teplejšího počasí přinese vždy intenzivní růst révy a začátek zelených prací. Práce se tak přesouvá hlavně na vinice. Naplno probíhá výsev ozeleňovacích směsí. Provádějí se první jarní postřiky zaměřené na přezimující škůdce. V dubnu také probíhá místní výstavy vín.

Pavel Pavloušek, profesor Mendelovy univerzity v Brně

Novela vinařského zákona chce zamezit falšování vín

Od prvního dubna platí novela vinařského zákona. Některé její body byly velmi až vášnivě diskutovány. Pro E15 je okomentoval Martin Půček ze Svazu vinařů.

DOVOZ CISTEREN ZE ZAHRANIČÍ

Příjemce nebaleného vína (hroznů, moštu...) ze zahraničí, musí do 12 hodin od převzetí oznámit dané údaje na Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ). Zásilka musí zůstat uskladněna v místě určení po dobu 10 dní. „Hůře se tak někteří dovozci vyhnou kontrole.“

Foto profimedia.cz

SUDOVÉ, ČEPOVANÉ A ROZLÉVANÉ VÍNO

V místě prodeje formou sudového vína se musí viditelně

zpřístupnit čitelné údaje o označení druhu produktu, CHOP (víno zemské...), CHZO (víno jakostní...), tradiční výraz, obsah alkoholu, zbytkového cukru, stáčírny, provenienci a šarži. Obdobné je to i u prodeje formou rozlévaného a čepovaného vína. „Obecně lze říct, že tento paragraf jednoznačně přispěje k lepší informovanosti zákazníků.“

PRÁVIDLA PRO PRODEJ VÍNA FORMOU SUDOVÉHO VÍNA

Sudové víno se bude moci, bez ohledu na to, zda domácí, nebo zahraniční

proveniencie, za stanovených rovných podmínek, prodávat. Nebalené víno formou prodeje sudového vína může prodávat takzvaný Výrobce, nebo Příjemce nebaleného vína. Prodávát sudové víno je možné pouze v provozovně výrobce nebo příjemce. Výrobce i příjemce musí před zahájením prodeje formou sudového vína nahlásit prodej na ÚKZÚZ do Registru provozovny.

„Jednoduše řečeno, vinářník či jiný prodejce nebaleného vína po vyřízení určitých náležitostí a dodržení

daných pravidel se může stát příjemcem nebo i výrobcem. Prodejci, kteří se prodejem nebaleného vína zabývají pouze jako vedlejší činností, například v trafice, večerce, na benzinové pumpě a podobně, nebudou mít motivaci dodržovat všechny povinnosti související se statutem Výrobce, nebo Příjemce, a proto budou totéž víno nabízet z pouze jednorázové naplnitelných obalů, jako je Bag In box. Standardní a zavedené vinotéky či vinárny tím naopak mohou získat na své kvalitě a významu.“ /pol/

Evoluce v automobilismu: budeme řídit čím dál méně?

■ Světové automobilky se předhánějí, která rychleji vymyslí a pošle na trh nějakou novinku.

Petr Joska

V málokterém odvětví pádí technický pokrok a vývoj kupředu tak viditelně jako v automobilovém průmyslu. Každodenně se objevují zprávy o novinkách, modernizovaných nebo úplně nových modelech. Auta stárnou rychleji než dříve. Zatímco ještě na přelomu tisíciletí bylo běžné oznamovat příchod nových generací modelů zhruba každých sedm let, v dnešní době jsou to již jen asi tři roky.

Automobilky se zaměřují více a více na ekologické vozy a například jen Hyundai nedávno oznámil, že do roku 2020 hodlá uvést na trh 14 nových modelů šetrných k životnímu prostředí.

BEZPEČNOST NA PRVNÍM MÍSTĚ

Vůbec největší pokrok je patrný v oblasti bezpečnosti posádky. Dnes je zcela běžné, že vozy jsou vybaveny vícero airbagy a již dávno to nejsou jen ty zabudované ve volantu. Nové modely aut nabízejí vzduchové vaky v hlavových opěrkách, bočních sloupcích či v oblasti kolen. Některé značky nabízejí i takzvané adaptivní airbagy, které se nafukují s intenzitou přímo úměrnou síle nárazu.

V posledních letech se pozornost soustřeďuje na takzvané pre-crash systémy. Ty umějí samostatně poznat blížící se kolizi a posádku na střet připraví tak, aby byla co nejméně ohrožena. Umějí bleskově zavřít okna, nastavit sedačky do ideální pozice, dofouknou a zamknou vzduchové stavitelné sedačky a utáhnou bezpečnostní pásy. Vozy Hyundai mají díky sofistikované

Foto Hyundai

telematické asistenci možnost okamžitě po havárii automaticky informovat asistenční centrálu a ta ihned aktivně kontaktuje posádku a pošle na přesně lokalizované místo záchranáře. V případě defektu nebo akutní nevolnosti může řidič vozidla sám kontaktovat asistenci nouzovým tlačítkem na palubní desce a přivolat pomoc.

REVOLUCE V POHONECH

Vedle stále sofistikovanějších jízdních asistentů a bezpečnostních systémů se dnes pozornost zákazníků i automobilek častěji obrací k alternativním ekologickým pohonům. Průkopníkem v oblasti kombinovaných pohonů je japonská Toyota, která přišla s vůbec prvním sériově vyráběným hybridním Priusem již v roce 1997. Loni pak představila

již čtvrtou generaci tohoto modelu.

Výrazně do nabídky alternativních pohonů v posledním roce promluvil – kromě americké Tesly a japonského Nissanu, které se oba soustředí na elektromobily – i automobilka Hyundai. Na trh uvedla model Ioniq, který v jedné karosářské variantě nabízí na výběr hned tři ekologické pohony. Hybridní a čistý elektromobil jsou již v prodeji, třetí varianta, takzvaný plug-in hybrid, kombinace spalovacího motoru a elektromotoru s možností nabíjení z běžné zásuvky, přijde na trh v tomto roce.

Jihokorejská automobilka šla ve vývoji ještě dál a jako první na světě začala sériově vyrábět vůz s vodíkovými palivovými články. Model Fuel Cell využívá v nádrži uskladněný vodík, který

TŘI V JEDNOM. Model Ioniq automobilky Hyundai nabízí v jedné variantě karoserie hned tři varianty pohonu. Hybridní a čistý elektromobil jsou již v prodeji. Třetí, který kombinuje spalovací motor a elektromotor s možností nabíjení z běžné zásuvky, přijde na trh letos.

elektrochemickým procesem slučuje s kyslíkem. Neexistuje zde žádné spalování a zásobník nemá žádné pohyblivé části. Proces slučování kyslíku a vodíku v palivových člancích vytváří energii k napájení elektromotoru vozidla a zároveň nabíjí baterii.

INOVACE Z LUXUSU A BUDOUČNOST V AUTONOMNÍCH VOZECH

Zrychluje se i vývoj takzvaných autonomních vozů. Ty budou kromě dnes již relativně běžné samostatné jízdy po dálnici nebo třeba automatického parkování schopny samy předjíždět,

měnit pruhy, a díky velmi přesné navigaci a schopnosti číst dopravní značky i vyhodnocovat situaci na křižovatkách.

Vypadá to, že budoucnost, tak jak ji popsal hlavní designér automobilky Hyundai Thomas Bürkle, není tak vzdálená. „Moje vize budoucnosti je, že máte auto, které vás doveze do města. Vy vystoupíte, půjdete na nákup a vaše auto zatím samo vyzvedne vašeho syna ze školy a pomoci aplikace se s ním vrátí přesně na místo, kde budete čekat s nákupem. Zní to trochu šíleně, ale uvidíme v příštích letech.“

Foto dne

Foto Reuters

JAKO MEZI HVĚZDAMI. Návštěvník washingtonského Hirshhorn muzea si při prohlídce instalace Yayoi Kusamové s názvem *Mirrored Room – The Souls of a Million Light Years Away* může opravdu připadat, jako by byl v dalekém vesmíru. Kusamová je japonská umělkyně, která již řadu let žije a tvoří v New Yorku. Webový magazín Artsy ji zařadil mezi desítku nejvýznamnějších umělců roku 2015.

Trendy

Pěstování orgánů (a bytostí?) na počkání

■ Před několika lety bylo pěstování orgánů náplní sci-fi tvorby, nyní je spíše otázkou, co ještě lze vypěstovat.

Marek Schwarzmann

Moderní lékařství a genetické inženýrství se dostalo do fáze, kdy se nedočkavě čeká na provedení klinických testů transplantace vypěstovaných orgánů přímo na lidech a schválení patřičnými etickými komisemi. Transplantace jsou však relativně mladým oborem, který

se rozvíjí teprve od poloviny padesátých let minulého století. Kromě zdokonalování metod a posouvání hranic směrem ke složitějším a významnějším orgánům však potíží odjakživa představoval fakt, že zmíněných orgánů je nedostatek.

V roce 1997 svět šokovala fotografie laboratorní myšky, která na svých zádech měla lidské ucho. Lékaři jí pod kůži voperovali chrupavčitý podklad v naději, že v živém organismu před transplantací „dozraje“. Pokus se zdařil a slabší povahy si musely zvykat na novou realitu:

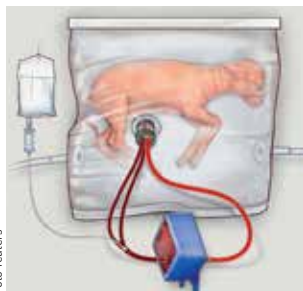

Foto Reuters

JEHNĚ Z PYTLÍKU. Co či koho vypěstují vědci přistě?

zvěř je optimální pěstební prostředí.

Lékařská věda za další desetiletí urazila ohromný kus

cesty, díky pochopení schopnosti kmenových buněk vědci pracují na pěstování už nejen zmíněných uší, ale i cév, svalů a hlavně orgánů.

Včera došlo k dalšímu posunu hranic nemožného. Lékaři z Dětské nemocnice ve Filadelfii se pochlubili, že mají funkční umělou dělohu, v níž dochovali velmi mladé embryo jehněte. Zvíře bylo uzavřeno v pytlí ze speciálního plastu, elektrolytický roztok simuloval plodovou vodu, hadice nahradily pupeční šňůru a plíce matky vystřídal kyslíčovací ventilátor s krevní pumpou.

Toto umělé prostředí skýtá naději, že předčasně narozeným dětem do 25. týdne těhotenství se radikálně zvýší šance na přežití. Zároveň se otevírají dveře k reálnému pěstování živých organismů, možná rovnou naklonovaných lidí.

Pakliže se ženy mužům smály při oznámení schopnosti lékařů vypěstovat spermie z kožních buněk a tvrdily, že muži už nebudou zapotřebí, vyvstává nyní otázka, kterým směrem se posune role ženy a zdali do budoucna nepozbude na významu samotné těhotenství.

Energetika

Tradiční energetika začíná být minulostí

Raketový nárůst obnovitelných zdrojů a samovýroby elektřiny a tepla, a naopak útlum tradiční, především uhelné energetiky nutí velké firmy k zásadním strukturálním změnám. Budoucnost vidí v decentralizaci, obnovitelných zdrojích a v poskytování komplexních služeb zákazníkům, z nichž se stále častěji stávají tzv. prosumers neboli samovýrobci energie a spotřebitelé zároveň.

Tradiční energetika sice stagnuje, ale stále zůstává nepostradatelnou součástí tohoto odvětví, i když ji stále více vytlačují díky nízkým dotovaným cenám obnovitelné zdroje, které vytvářejí přebytek kapacit na trhu. Jedním z hlavních důsledků kombinace těchto faktorů je pokles cen elektřiny až na loňské historické dno.

„Energetický sektor prochází největšími změnami od druhé světové války. Ceny energií stagnují na velmi nízkých úrovních. Zimní balíček regulace Evropské komise ovlivní sektor energetiky na dlouhou dobu dopředu a mění se i zákazník, který chce o vlastní energetice rozhodovat a řídit si ji,“ řekl na setkání s novináři ředitel divize Strategie Skupiny ČEZ David Hajmán. Připomněl, že ČEZ se proto již od roku 2014 řídí aktualizovanou strategií a zároveň letos zahájil debatu s akcionáři o cílech, které má největší česká energetická společnost plnit. Prozradil také, že energetická skupina ČEZ chce do roku 2035 odstavit výraznou část kapacity uhelných zdrojů v Česku. Během dvou desetiletí bude podle Hajmána odstaveno kolem třech tisíc MW. V provozu zůstanou pouze nové a modernizované elektrárny v Ledvicích, Prunéřově a v Tušimicích a teplárna Mělník, která má dlouhodobě dodávat teplo pro Prahu. Naopak ČEZ počítá s výstavbou nových jaderných bloků v Dukovanech i v Temelíně.

Ředitel divize Obchod Skupiny ČEZ Pavel Cyran k tomu pak doplnil, že ČEZ v souladu se svou strategií usiluje o to, aby se rozvíjely nové aktivity – nabídka produktů a služeb v decentralizované energetice i zvyšování podílu obnovitelných zdrojů – v zahraničí i v tuzemsku.

Realitou je stále větší regulace

Kromě nových technologií se musejí evropské energetiky vyrovnat také

se změnami v regulaci. „Evropská energetika žije ve schizofrenii – mluví se o liberalizaci a sjednocování trhu, ale realitou jsou zásahy do fungování volného trhu prostřednictvím dotací a kapacitních mechanismů. Stanovit dlouhodobé zajištění proti rizikům změny regulace do budoucna je v současnosti pro energetické firmy takřka nemožné,“ uvedla na konferenci Institutu pro veřejnou diskuzi na téma role české energetiky v měnícím se odvětví Lenka Kovačovská, náměstkyně pro energetiku Ministerstva průmyslu a obchodu ČR.

Je proto ohledně budoucnosti evropské energetiky pesimistická. „V Evropě v současnosti neexistuje důvěra ve volný energetický trh, do budoucna bude naopak růst vliv státu. Situace se tak podle ní vrací do období zhruba před 20 roky, tedy předtím než se začal trh s elektřinou a plynem liberalizovat. To je špatně,“ prohlásila Kovačovská. „Bohužel, dostáváme se zase do období, kdy to budou politici, státní úředníci a regulátoři ve spolupráci s provozovateli zdrojů, kteří budou rozhodovat, jak drahou konečnou cenu elektrické energie a všech ostatních energií tady budeme mít,“ dodala Kovačovská. Náměstkyně v této souvislosti zmínila takzvaný zimní balíček energetických návrhů, který vloni listopadu představila Evropská komise (EK).

Česká republika řadu listopadových návrhů EK kritizuje. Poslancům hospodářského výboru sněmovny se nelíbí například existence takzvaných kapacitních mechanismů, které údajně mohou zvýhodňovat ekonomicky silnější země. Poslanci zdůraznili, že to musí být členské země, které si nadále podrží odpovědnost za určování svého energetického mixu i podoby spolupráce se sousedy. „Obávám se a nedovedu si představit, že energetika tak relativně malá a tak

Foto na titulní straně Profimedia.cz, Foto Profimedia.cz

silně otevřená, jako je ta naše, bude jediná, která by si mohla dovolit být ostrovem čisté liberalizace, bez tržních zásahů,“ uvedla Kovačovská.

Energetický expert poradenské společnosti EGÚ Brno Michal Maceňauer k tomu dodal, že bez výstavby nových zdrojů ČR přijde o svou energetickou soběstačnost kolem roku 2028. „Krátkodobými dovozy elektřiny bychom sice byli s to se posunout až do roku 2032. V budoucnu ale nemusí být odkud v okolí brát,“ varoval.

Evropské energetiky se dnes kromě přechodu z tradiční energetiky k novým zdrojům musejí vypořádat i s novou konkurencí z ostatních odvětví, jako jsou banky nebo telekomunikační společnosti, kterým se energetika otevřela díky liberalizaci a digitalizaci trhu. „Evropská energetika prošla v posledních deseti letech extrémní fragmentací trhu. Zatímco v roce 2006 zde operovalo 20 tisíc energetik, v současné době už si v energetice konkuruje asi 90 tisíc firem. Velcí hráči musejí reagovat a reagují, aby se bránili poklesu svého tržního podílu,“ uvedl

Josef Žádník, senior manažer PwC Česká republika.

„Velká energetika už na výsluní byla a těžko lze očekávat marže do budoucna na podobných úrovních jako v minulosti. Proto je nutné, aby energetiky nabízely nové produkty a služby zákazníkovi a nacházely nové cesty k ziskovosti,“ shrnul Jakub Maščuch, zástupce vedoucího oddělení Energetických systémů budov ČVUT UCEEB.

Nepřipravený ČEZ a RWE

Přes proklamace ČEZ, že svou budoucnost vidí v decentralizaci a rozvoji obnovitelných zdrojů, podle zprávy britské organizace CDP, která hodnotila připravenost firem na nízkoemisní energetiku, je na tom ve srovnání čtrnácti energetických koncernů v EU v tomto směru hůře jen německá RWE. Nejlépe dopadl rakouský koncern Verbund, jenž chce od roku 2020 vyrábět všechnu elektřinu z obnovitelných zdrojů.

Analýzy CDP bere vážně řada investorů, protože upozorňují na ri-

zika spojená s budoucí ziskovostí energetických firem. Data využívají investoři spravující globálně aktiva za 100 bilionů dolarů. Jedním z nich je třeba i norský státní ropný fond, který spravuje majetek za 920 miliard dolarů. Norové se postupně zbavují akcií firem, které závisejí na uhlí z více než třiceti procent. A v březnu se to týkalo i ČEZ. Česká firma vyrábí v uhelných elektrárnách téměř polovinu elektřiny. Do jejich modernizace výrazně investovala. Dokončuje i nový blok elektrárny Ledvice, jehož uvedení do provozu se stále odkládá. ČEZ do něj investuje okolo 40 miliard korun.

„Chceme patřit k těm nejlepším v provozování klasických elektráren. Zároveň ale strategie ČEZ počítá s tím, že se musíme prosadit v obnovitelných zdrojích a decentralní energetice,“ uvedl mluvčí firmy Roman Gazdík. Podle něj chce ČEZ do roku 2020 snížit emise CO₂ na vyrobenou megawatthodinu o 46 procent a do roku 2050 předpokládá, že bude uhlíkově neutrální.

ČEZ má zatím v obnovitelných zdrojích instalovanou kapacitu asi 3500 megawattů. Jde hlavně o velké vodní elektrárny postavené ještě před nástupem zelené energetiky. Společnost investovala i do solární energetiky, kde má celkem 125 MW včetně největší české fotovoltaiky v Ralsku. Mohutně ČEZ investoval do větrné energetiky. Velké větrné parky má v Rumunsku, loni nakoupil prostřednictvím fondu Inven v Německu větrníky o výkonu 98 megawattů. Podle managementu chce v nákupech pokračovat.

Alena Adámková

Elektrifikace dopravy rychle postupuje

PIONÝR. Mercedes-Benz Urban eTruck je prvním elektrickým těžkým vozidlem v provozu.

Foto: Mercedes-Benz

Elektrické automobily vypouštějí hypoteticky o 25 až 50 procent méně emisí než vozidla se spalovacími motory.

Rozdíly jsou ovšem značné, byť i v zemích s velkým podílem uhlí na výrobě elektřiny jsou elektrická

vozidla lepší než konvenční. Většina zemí však podporuje obnovitelné zdroje energie nebo jádro. Emisní limity pro vozidla se spalovacími motory se zpřísní. Nejšetrněji působí elektrická vozidla ve Francii, která 90 procent proudy vyrábí v jaderných elektrárnách. Konvenční vozidla zde vypouštějí na 300 g CO₂/km, elektrická méně než 10 g. V Norsku stejné procento

proudu vzniká v hydroelektrárnách. V Číně však elektrická vozidla vypouštějí na 240 g CO₂/km, konvenční asi 390 g. Elektrifikace má proto klíčový význam pro nejbližší budoucnost dopravy.

Dlouhá léta důslednosti

Renault, největší francouzská automobilka, zdobí průmyslovou >>

15 let jsme Vašimi partnery

Elektřinu i plyn dodáváme spolu s radou a péčí firmám i veřejným institucím. Naplňování přání a potřeb našich zákazníků nás neustále posouvá dále.

Vážíme si vzájemné spolupráce. Děkujeme za Vaši důvěru.

Lumius, spol. s r.o. | www.lumius.cz
T: +420 800 331 167 | E: info@lumius.cz

15 LUMIUS
15 LET PARTNERSTVÍ PLNĚ ENERGIE

» historii země zásadními zápisy. Od nejlepších monopolů formule 1 k průkopnictví v elektrifikaci dopravy či zavedení elektrických formulí. Vyniká ve světě užitkových vozidel, který elektrickému pohonu dává smysluplnost. I bez obrovských dotací, které elektrické dopravě ve Francii vdechly život. Nejmladšími typy jsou mikroskopický Twizy Cargo či třetí elektrická generace malého Kangoo; ale i velký Master. Twizy je ideálním nástrojem pro rozvoz pizzy či expresní poštu. Při rozměrech 2338 x 1237 x 1454 mm po vyjmutí druhého sedadla má prostor o objemu 180 l pro 75 kg nákladu. Kangoo Z.E. je novou generací ve všech klíčových prvcích – má novou řídicí elektroniku, novou technologii akumulátorů o kapacitě 33 kWh, nový motor poskytující 44 kW a dojezd 270 km. Soustava 7 kW WallBox umožňuje dobítí za šest hodin. Pozoruhodná je distribuční ikona Master s akumulátory o kapacitě 33 kWh a elektromotorem o výkonu 57 kW. Dojezd vozidla činí bohatě dostačujících 200 km a noční odstávka vyhovuje pro standardní dobíjení. V Evropě je mimočodem k dispozici více než 80 tisíc veřejných dobíjecích stanic s těžištěm ve Francii a Německu. Nepočítané dalších je instalováno v neveřejném sektoru zejména v dopravních službách. Elektrifikovaný sortiment koncernu Renault letos tvoří řady Zoe, Twizy, Kangoo, SM3, Fluence, Master. Ovšem velmi podobně se uplatňuje také Peugeot.

Elektrická hvězda Volkswagenu

Koncern VW prostřednictvím řady e-Crafter vystoupal mezi nesporné hvězdy prestižního autosalonu v Hannoveru více než suverénně. Již v prvních fázích vývoje nové řady se totiž počítalo s elektrickou verzí a výsledek pak byl doslova excelentní. Decentně elegantní vozidlo vyniká markantní robustností, kvalitou dílenského zpracování, promyšleností každého detailu, užitečnou hmotností (1709 kg), objemem nákladového prostoru (11,3 m³) a vnitřní výškou skříně (1961 mm), šířka mezi podběhy činí 1380 mm a délka podlahy 4855 mm. Elektromotor o výkonu 100 kW umožňuje vozidlu o celkové hmotnosti 4250 kg (provozní 2541 kg) největší rychlostí 80 km/h. Vynikající točivý moment 290 Nm je k dispozici okamžitě, což poskytuje mimořádnou svižnost i při zatížení vozidla maximem užitečné hmotnosti. Sadu akumulátorů tvoří 312 lithium-iontových článků o napětí 384 V a celkové kapacitě 43 kWh uložených pod podlahou nákladového prostoru, který jimi není nijak omezen. Dojezd činí více než 200 km. Při užití rychlého nabíjení stejnosměrným proudem

NÁVRAT. Na padesát let vymizely nákladní trolejbusy ze světa, ale Scania je úspěšně nyní vrací.

VRCHOL. Vrcholnou techniku elektrických vozidel dnes reprezentuje Volkswagen Crafter.

Foto Scania

Foto VW

(40 kW) lze dosáhnout 80 procent kapacity již za 45 minut. Velmi brzy bude k dispozici dojezd až 400 km. Přístrojová deska je vybavena ukazatelem výkonu místo otáčkoměru přeplňovaného vznětového motoru.

Brzdou je nezáměr dopravců

Automobilka Scania je již poměrně dlouho (více než dvě desetiletí) jako průkopník nových technologií připravena vyrábět velkou většinu autobusové produkce s hybridními hnacími agregáty sériově, ale k tomu potřebuje dostatečný zájem dopravců o tuto techniku, protože smysluplná a efektivní výroba je možná jen ve velkých sériích.

Vlajkovou lodí v oboru je Scania Citywide Low Entry, která se dokonce opírá o progresivní a prověřené konvenční motory plnící limity normy EU6 spalující až stoprocentní „bionaftu“. Využívá přitom technologie očisty výfukových plynů SCR only, tedy bez recirkulace plynů.

Paralelní hybridní hnací ústrojí je koncipováno pro specifické podmínky městského a příměstského provozu s častými zastávkami, ale i rychlými úseky (agregáty umožňují až 100 km/h). Slouží úspěšně v ověřovacím provozu ve vozidlech o délce 12 000 a 14 800 mm v nízkopodlažní verzi, s dvou- a třinápravovými podvozky. Spalovacími motory jsou velkosériově vyráběné devítilitrové pětivalce o výkonech 184, 206 a 235 kW. Elektrický motor-generator je uložen spolu se samočinnou spojkou mezi motorem a převodovkou. Poskytuje 150 kW. Akumulátory lithium-iontového typu o kapacitě 1,2 kWh jsou i s chladicí jednotkou zařízeny pro převod napětí i proudu uloženy ve střešní nástavbě. Hnací ústrojí přináší v průměru 25procentní úspory ve spotřebě paliva a snížení exhalací o 60–65 procent.

Třetí elektrická generace

Jeden z nejagilnějších průkopníků elektrifikace lehkých užitkových

vozidel, nadnárodní gigant Iveco, vyrábí již třetí generaci elektricky poháněných vozidel řady Daily. První byla představena v roce 1985. Ta současná využívá podvozku i karoserie progresivního typu, který byl oceněn titulem Van of the Year, ale konstruktéři instalovali úplně novou soustavu akumulátorů, regulační sítě i nové motory. Letité zkušenosti přinesly například snížení spotřeby proudu o 20 procent, hmotnosti o 103 kg, instalaci třístupňové rekuperace, ale především prodloužení dojezdu na skvělých 280 km. K dobíjení může sloužit standardní síť 230 V/50 A vyžadující 500 minut, anebo soustava rychlého dobíjení schopná dosáhnout plného nabití za 125 minut. Řidič má k dispozici také volbu jízdy v režimu Power nebo Eco. Při deceleraci brzdění řídicí elektronika preferuje (i při intenzivním brzdění) nejprve rekuperaci a až poté aktivaci provozních kotoučových brzd. Podstatné je to, že furgon E-Daily o celkové hmotnosti 5600 kg poskytuje skvělou hodnotu objemu užitečného prostoru 19,6 m³. Výtečně funguje v distribučních společnostech působících v městských aglomeracích. Jako bezhlučný může jezdit v nočním rozvozu. Naopak za dne užívá (zejména na pěších zónách) umělého hluku samočinně aktivovaného v rychlostech do 30 km/h.

Dva užitékové ze Stuttgartu

Daimler zvolil pro elektrické užitkové vozidlo Mercedes-Benz Urban eTruck o celkové hmotnosti 25 000 kg zadní nápravou poháněnou elektromotory v nábojích kol o největším výkonu 250 kW (2 x 125 kW) s točivým momentem 1000 Nm (2 x 500 Nm). Napájení zajišťuje soustava li-ion akumulátorů s celkovou kapacitou 212 kWh, což umožňuje pro denní rozvoz bohatě postačující dojezd až 200 km. Modulární konstrukce akumulátorů umožňuje přizpůsobení míry dojezdu přidáním/ubráním článků. K nabíjecí stanici se připojuje zásuvkou Combined Charging System. Při výkonu 100 kW rychlého nabíjení mohou akumulátory dosáhnout 100 procent za 120–180 minut, byť zrychlené nabíjení podstatně zkracuje životnost akumulátorů. Komise EU akceptuje iniciativu automobilůk žádajících zvýšení limitu celkové hmotnosti užitkových vozidel s alternativním pohonem o 1000 kg pro snížení nevýhody velké hmotnosti elektrické hnací soustavy. Hmotnost třínápravového vozidla se tím zvýší z 25 000 na 26 000 kg, takže původní nevýhoda se sníží na 700 kg.

Lehký užitkový Fuso Canter E-Cell z produkce Daimleru působí v rozsáhlém flotilovém testu ve Stuttgartu a okolí ve službách logistické společnosti Hermes při rozvozu menších nákladů, když užitečná hmotnost činí na 2000 kg. Klíčovým prvkem je

sada li-ion akumulátorů o kapacitě 48 kWh uložených ve schránkách po obou stranách podélníků rámu. Elektromotor s permanentními magnety statoru poskytující 110 kW/650 Nm pohání kola zadní nápravy. V závislosti na konfiguraci terénu, provozních podmínkách a na technice jízdy řidiče činí dojezd řádově 100 km. Akumulátory lze nabíjet zrychleně (za 60 minut na 80 procent kapacity) s užitím odpovídající výkonnové stanice a stejného konektoru, jaký užívá Urban eTruck.

Milionářem za pět měsíců

Nizozemský dopravce Hermes má od prosince ve flotile pro hromadnou dopravu osob mimo jiné 43 autobusů VDL s elektrickým pohonem. Nasazuje je na osm mimořádně vytižených linek v Eindhovenu natolik intenzivně a úspěšně, že nyní zaznamenal miliony najetý kilometr. Bez poruch, závad a nutnosti mimořádných servisních úkonů, když některé z nich najíždějí až 340 km denně. Koncepce provozu dopravci umožňuje dobíjení autobusů na konečné zastávce a úplné pak při noční odstavce.

Foto Harrods

HISTORIE A SOUČASNOST. Mezi prvním a současným elektrickým vozidlem ve službách londýnského obchodního domu Harrods je stoletá mezer.

Sto let elektrického rozvozu

Více než 100 let poté, co zařadil do flotily první elektromobil, se londýnský obchodní dům Harrods k projektu vrací lehkými užitkovými vozidly Nissan e-NV200 a převzal první vůz symbolicky před luxusním střediskem v Knightsbridgi. Pro potřeby obchodního domu je e-NV200 vybaveno chlazením nákladového prostoru a zdobí

jej tradiční zelený a zlatý design. V Londýně najede průměrně 240 km týdně, vystačí s jedním nabíjením akumulátorů týdně. Provozní náklady činí 0,03 eura/km. V roce 1919 obchod užíval 60 elektrických vozidel Walker, která měla plně pryžové obruče. Daleko efektivnější typy se spalovacími motory je však brzy eliminovaly. Gareth Dunsmore, ředitel divize elektromobilů Nissan Europe, prohlásil:

„Je úžasné vidět, že vizi nulových emisí přijal i tento kultovní britský obchodní dům a do vozového parku zařadil e-NV200.“ Nissan v elektrické dopravě působí od roku 2010 a prodal na 300 tisíc vozidel. Harrods patří mezi 900 společností, které zvolily Nissan. Typ e-NV200 je v roce 2016 nejprodávanějším elektrickým LUV světa.

Ondřej Horský

270535/13

INZERCE

120
1897-2017

Slavíme 120. narozeniny!

PRE

O dostavbě nových jaderných bloků se má rozhodnout letos

Přestože aktuální Státní energetická koncepce počítá jasně s výstavbou nových jaderných bloků v Dukovanech i v Temelíně, vláda v tom zcela jasně nemá. Rozhodnutí by mělo padnout (snad) letos.

Stálý výbor pro jadernou energetiku má letos v červnu vydat klíčové doporučení, jak dál s jádrem. Jeho součástí má být právě i způsob výběru dodavatele a financování. „Tady jsme ještě nedospěli ke konsenzu, dialog mezi různými ministerstvy bude muset pokračovat. Hlavně u otázky financování si myslím, že jednání budou pokračovat i po volbách,“ přiznal v nedávném rozhovoru pro týdeník Euro vládní zmocněnec pro jadernou energetiku Ján Štuller. V rozhovoru pro magazín Pro-Energy však uvedl, že „rozhodnuto o přípravě výstavby již bylo v okamžiku přijetí aktualizované Státní energetické koncepce a Národního akčního plánu rozvoje jaderné energetiky v roce 2015. Definitivně je nutno rozhodnout v roce 2025, těsně předtím, než se začnou investovat velké peníze do výstavby, která pak bude trvat šest až deset let. O způsobu financování je pak nutno rozhodnout nejpozději do konce roku 2018.“

Rozpory v otázce financování

Vláda však dosud nebyla schopna se dohodnout na tom, jak zajistit investiční model a financování projektu. „Dokud budu ministr financí, žádnou záruku nedám a nebudu ani garantovat ceny,“ prohlásil Babiš před lednovým jednáním výboru pro jadernou energetiku.

Podle šéfa ČEZ Daniela Beneše ale není nutné nyní řešit otázku, zda by ČEZ měl dostat garance, nebo ne. „To, co potřebuje takový projekt, jako je výstavba jaderné elektrárny, je politické prohlášení od české vlády, že to je projekt strategického státního zájmu a že stát bude vytvářet podmínky pro to, aby se elektrárna mohla postavit a aby se investorovi vrátila,“ vysvětlil Beneš.

„Návratnost investice při současných cenách silové elektřiny nevyhází bez garance výkupních cen dobře. Je ale velmi obtížné predikovat, jak se budou vyvíjet ceny a jaké

PŘEDNOST. Podle premiéra Bohuslava Sobotky má stavba nového bloku v jaderné elektrárně Dukovany prioritu před stavbou nového bloku v elektrárně Temelín.

budou v roce 2035, kdy by měly být nové bloky uvedeny do provozu,“ řekl k tomu Ján Štuller. Ten se vyjádřil i k nedávnému prohlášení Daniela Beneše, ve kterém navrhoval, aby se tato firma rozdělila na dvě části, jadernou a nejadernou, a jaderné bloky by stavěla ta část, kterou by stoprocentně vlastnil stát. „Tuto variantu investičního modelu uvádí i Národní akční plán rozvoje jaderné energetiky v ČR. Varianta výstavby nové jaderné elektrárny přímo státem je proto hypoteticky možná.“

Problémem i zdlouhavé povolení řízení

Váhá i premiér Bohuslav Sobotka. Na nedávném Žofinském fóru řekl, že vláda stavbu jaderných bloků podporuje, při aktuálním nastavení trhu jsou ale rizika těchto investic vysoká. Za problém označil i délku

schvalovacích procesů v Česku.

„Jednou z možností, kterou jsme identifikovali, je úprava stavebního zákona tak, aby bylo možné provést územní řízení pro nové jaderné bloky před výběrem jejich dodavatelů,“ řekl Sobotka. Změnu zákona právě projednává sněmovna.

„Pokud neuděláme novelu stavebního zákona, tak se povolená procesy neúměrně protáhnou a budeme mít problém udržet Dukovany jako jadernou lokalitu,“ upozornil premiér. Potvrdil, že stavba nového bloku v jaderné elektrárně Dukovany má prioritu před stavbou nového bloku v jaderné elektrárně Temelín. Stavba nového bloku jaderné elektrárny v Dukovanech by mohla podle Sobotky začít v roce 2025.

Výběr dodavatele

Přestože se zatím přesně neví, jak ani kdo ji zaplatí, o největší zakázku

v historii Česka se podle šéfa ČEZ bude soutěžit. Tendr na stavbu jaderného bloku v Dukovanech, jehož cena se odhaduje na 120 miliard korun, vypíše firma podle plánu – za rok.

„V harmonogramu je jeden z milníků, že se zahájí výběr dodavatele v prvním čtvrtletí 2018. Takto to pravděpodobně bude,“ řekl Daniel Beneš.

Jenomže kolem dukovanského projektu je stále příliš mnoho otázníků. „Půjde rozhodně o výběr. Konkrétní podoba se teprve bude připravovat podle toho, jaké budou legislativní možnosti,“ odpověděl Beneš na otázku, zda firma soutěž vypíše podle zákona o veřejných zakázkách. Právě způsob výběru dodavatele je vedle financování pro celý projekt klíčový.

Jednou z možností dostavby jaderných zdrojů je na základě mezivládní dohody, bez tendru, dle modelu maďarské JE Paks. Takovou variantu nabídla vládě například Rosatom. „Je to jedna z možností, ale v současné době se o ní neuvažuje, pokud vím. V Česku se mluví o výběru dodavatele určitou formou soutěže. Chceme ale, aby tento výběr nemusel být proveden stoprocentně podle zákona o veřejných zakázkách, aby výběrový proces umožňoval větší flexibilitu a použití i jiných než jenom cenových kritérií,“ prohlásil Ján Štuller. K tomu je však nejdříve nutné získat od Evropské komise takzvanou sektorovou výjimku pro výrobu elektrické energie.

Vládu k takovému postupu vede podle Štullera několik důvodů. „Výběr dodavatele jaderné elektrárny cestou zákona o veřejných zakázkách nebyl s úspěchem zatím aplikován v žádné zemi v Evropě (snad ani na světě) a nepovedlo se to ani ČEZ při předchozím zrušeném tendru. Je velice obtížné zabudovat do kritérií výběru dodavatele rozsah lokalizace (zahrnutí českého průmyslu) a také je obtížné modifikovat technické požadavky z důvodu možné změny legislativy,“ vysvětlil.

O dostavbu jaderných elektráren v Česku mají zájem ruská státní společnost Rosatom, francouzská EDF, americko-japonská Westinghouse Electric Company, jihokorejská KHNP, čínská China General Nuclear Power a společný projekt Arevy a Mitsubishi Atmea.

Alena Adámková

Jak vyžrát na nový způsob rozúčtování tepla

Nová vyhláška č. 269/2015 přinesla od loňského roku zejména změny v rozúčtování plateb za teplo na jednotlivé byty. Větší roli hraje skutečná spotřeba. Ten, kdo topí příliš, zaplatí výrazně více než dosud. Nová pravidla míří i na lidi, kteří se snažili ušetřit tím, že si nechali svůj byt „vytápět“ od sousedů.

Dosud platilo, že domácnosti s nízkou spotřebou tepla mohou ušetřit až 40 procent nákladů oproti průměru celého domu. Podle nových pravidel půjde nyní uspořit maximálně 20 procent oproti průměru ostatních domácností. I kdyby se v bytě vůbec netopilo, bude muset jeho majitel (nájemník) v zásadě zaplatit čtyři pětiny průměrné spotřeby ostatních obyvatel domu.

Čtyřicetiprocentní limit dosud platil také opačným směrem. I domácnost s výrazně vyšší spotřebou si tedy připlatila maximálně 40 procent nad průměrné náklady domu. Nově se limit zvyšuje na 100 procent – celkový účet tak může být až dvojnásobný oproti průměru.

Nová vyhláška současně umožnila majitelům domů (společně s vlastníkům), aby skutečná spotřeba hrála v celkovém vyúčtování výraz-

nější roli než dosud. Náklady se dělí na základní složku, která je nezávislá na chování konkrétní domácnosti (typicky jde o velikost bytu a podíl na společných prostorech domu), a na spotřební složku, kterou lze ovlivnit regulací topení v konkrétním bytě. Základní složka dosud mohla tvořit 40 až 50 procent celkových nákladů, nově to bude 30 až 50 procent.

Rozúčtování dle systému VIPA

Nová vyhláška nepřinese však automaticky spravedlivější rozúčtování nákladů na vytápění.

Klíčovou roli hraje systém měření (indikace), systém rozúčtování a systém možné následné kontroly uživatelem bytu. Cílem těchto opatření musí být úspora tepla při zachování energetické účinnosti.

Jedním z kvalitních a spravedlivých způsobů měření spotřeby tepla a teplé vody je systém VIPA. Indikátory VIPA poskytují jedinečný způsob rozúčtování nákladů na vytápění. Rozhodujícím faktorem není teplo dodané otopným tělesem, ale vypočítaná průměrná teplota měřené místnosti odvozená z teploty zpětného potrubí.

„Po zveřejnění nové vyhlášky jsme provedli kontrolu stávajících rozúčtování, abychom uměli odhadnout dopad nové legislativy a připravili nutná opatření. Z více než 100 tisíc bytů, ve kterých naše společnost provádí rozúčtování nákladů na vytápění, jich v rozmezí -40 až -20 procent

bylo zhruba 220, v procentech to činí 0,22. Z těchto 220 bytů ovšem více než polovinu činily různé nebytové prostory, u kterých může být nižší projektovaná teplota a jejich úhrada byla tedy s největší pravděpodobností v onom určeném rozpětí zcela oprávněná. Je nemyslitelné, aby při rozúčtování dle nové vyhlášky měla být jiná,“ uvedl Petr Patočka z firmy VIPA CZ.

Všechny prvky systému VIPA nabízejí podle Patočky snadnou implementaci do systémů AMR i plnohodnotný a levný pochůzkový sběr dat. Zákazník není vázán na nabídku pouze jednoho dodavatele odečtové infrastruktury. Nově se zavádějí indikátory topných nákladů a vodoměry, které umožňují dálkový odečet naměřených hodnot. To přináší snazší kontrolu spotřeby jednotlivých domácností bez narušení soukromí jednotlivých uživatelů bytů.

Převážná část moderních zařízení začíná používat otevřený standard rádiové komunikace Wireless M-Bus. Nově se začíná prosazovat datový standard OMS (Open Metering System), který integruje všechna média (elektřina, plyn, teplo a voda) do jednoho systému. Byl vyvinut pro zajištění komunikačního standardu prosazujícího spolupráci mezi všemi měřenými produkty.

Přínos použití otevřených systémů a protokolů spočívá v integraci do již instalovaných systémů AMR a v možnosti bezproblémové volby různých dodavatelů měřicích zaří-

zení a zároveň volby při ukládání a vizualizaci naměřených dat. Díky tomu je možno vybrat přesně takové řešení, které plně pokryje požadavky uživatelů od jednoduchého zobrazení naměřených hodnot po sofistikované systémy pro vyhodnocování spotřeby a vyhledávání úspor.

Vývoj pokračuje

Vývoj nových prvků, které je možno zapojit do systému rádiového sběru dat neustává. V současnosti se k indikátorům topných nákladů VIPA EC Radio Plus a radiomodulu na vodoměry Sensus Residia VIPA VM S Plus přidává záznamník pulzů VIPA IC4 Plus s odečtem pomocí Wireless M-Bus s datovou komunikací dle standardu OMS kompatibilní. Ke „sběru“ pulzů jsou k dispozici čtyři konfigurovatelné vstupy, na které lze připojit běžný spínaný beznapěťový výstup označovaný jako S0 či Reedův kontakt. „Volba vhodného systému indikace by měla být provedena na základě pečlivého posouzení vlastností systémů a s ohledem na výsledky vlastních náměrů i následného rozúčtování,“ uzavírá Petr Patočka.

/aal

269682/18

INZERCE

VIPA CZ s.r.o.

Spravedlivější Systém měření a výpočtu úhrady za vytápění

VIPA i_Flux

Jednotkový suchoběžný elektronický vodoměr

VIPA EC Radio

Elektronický vícečidlový indikátor s rádiovým přenosem dat

Komplexní systém dálkových odečtů

- vzdálený odečet hodnot z vodoměrů, indikátorů topných nákladů a dalších zařízení, který máte plně pod kontrolou
- můžete si zakoupit kompletní odečtovou technologii na pochůzkový sběr dat
- snadná integrace do AMR systémů mnoha výrobců díky použití otevřeného protokolu Wireless M-Bus s datovou vrstvou OMS
- **konečně je rádiová technologie dostupná všem** zákazníkům bez nutnosti smluvního vztahu s dodavatelem odečtové technologie

VIPA CZ s.r.o., Mánesova 23, 466 01 Jablonec nad Nisou, Česká republika, e-mail: vipa@vipa.cz, tel: +420 482 750 457

www.vipa.cz

Teplárníci bijí na poplach

Foto: EIS Anna Vacková

Situace v teplárenství je velmi obtížná, až kritická. Tak popisují situaci v tomto oboru řečníci na konferenci Dny teplárenství a energetiky.

Za hlavního viníka označil na konferenci Dny teplárenství a energetiky Mirek Topolánek, šéf Teplárenského sdružení, Evropskou komisi. Směrnice a nařízení, které produkuje Evropská unie, především tzv. zimní energetický balíček, označil za mnohdy až nesmyslné. Daleko mimo ekonomickou realitu a mnohdy likvidující celý obor.

Pozastavil se také nad tím, že tato vláda nebyla schopna přijmout zákon o odpadech, který by umožnil tuto komoditu energeticky využívat, a vypořádat se s neblahým tlakem zelených organizací a některých skládkářských firem. Situaci v teplárenství označil Topolánek za velice obtížnou. „Kdo nehospodář v červených číslech, toho by měli akcionáři velebít,“ řekl Mirek Topolánek.

Dále se rozhovořil o tom, že by se mohlo podařit dotáhnout ke zdárnému konci stavební zákon a zákon o EIA. „A bylo by dobré, kdyby se nám podařilo pohnout s velkou diskriminací velkých zdrojů v úhradách za emise znečišťujících látek, například CO₂ a další,“ uzavřel Mirek Topolánek.

„Energetické využití odpadů je moderní a efektivní způsob, jak s vyprodukovanými odpady nakládat, mají s ním zejména pozitivní zkušenosti v zahraničí, například Rakousko, Německo, Francie, Nizozemsko či Švýcarsko. Představuje stabilní a partnerské řešení pro vyřešení jedné z klíčových otázek v odpadovém hospodářství, kam s ním za 15–20 let poté, co skončí životnost skládek, anebo bude jejich kapacita velmi omezena,“ podpořil spalování odpadu místopředseda Svazu měst a obcí Pavel Drahozal. Evropská unie ale tento způsob likvidace odpadu odmítá podporovat, dává přednost recyklaci a opětovnému využití odpadu, tzv. oběhovému hospodářství.

Konec teplárenství?

Šéf Plzeňské teplárenské Tomáš Drápela to vidí ještě pochmurněji. Svou přednášku, v níž představil výsledky analýzy ekonomičnosti tepelných zdrojů, nazval „Konec teplárenství v Čechách“. Za morové rány pro tento obor označil ceny emisních povolenek, nízké velkoobchodní ceny elektřiny, velmi přísné emisní limity, hlavně na uhlí, zimní balíček Evropské komise, levný zemní plyn a nezatížení malých plynových zdrojů emisními povolenkami.

„Teplárenství v současných podmínkách nemá na různých ustláno. Klasické teplárenské zdroje na domácí hnědé uhlí se potýkají s eko-

nomickým přežíváním na „trhu“. Doba lokálních monopolů tepláren ve městech je nenávratně pryč a je potřeba narovnat podmínky dodávek tepla pro všechny výrobce. Pokud nedojde k narovnání podmínek pro všechny potenciální dodavatele tepla, hrozí kolaps českého teplárenství jako oboru a decentralizace teplárenských soustav,“ nastiňuje problém Tomáš Drápela.

Nový byznys na obzoru

Jako možnosti ke zlepšení situace vidí Drápela například zvýšení podpory kombinované podpory tepla a elektřiny, obnovení podpory spoluspalování biomasy v kotelnách, snížení sazby DPH na teplo, zrušení poplatků za emise oxidu siřičitého a uhličitého či regulaci ceny uhlí.

Jiří Feist, místopředseda představenstva EP Power Europe, vidí pak velkou obchodní příležitost pro teplárny uplatnit se při regulaci decentralizovaných „chytrých“ energetických soustav jako poskytovatelé tzv. podpurných služeb, které pomáhají udržovat soustavu v rovnováze.

Některé teplárny tyto služby už poskytují. Příkladem může být třeba společnost ŠKO-ENERGO, která odstartovala projekt ukládání elektrické energie prostřednictvím elektrokotle. Projekt označovaný v zahraničí jako Power to Heat je prvním v průmyslové energetice v České republice a je další inovací

OBVINĚNÍ EK. Šéf Teplárenského sdružení Mirek Topolánek z kritické situace v oblasti teplárenství obviňuje Evropskou komisi.

společnosti ŠKO-ENERGO, která se nyní díky němu bude podílet na zajištění stability rozvodné sítě pro firmu ČEPS.

Elektrokotel napojený na teplárnu umožňuje akumulaci přebytečné elektrické energie tím, že ji přemění na teplo. „Ten kotel slouží, řekneme, jako záložní zdroj. V okamžiku, kdy je v síti nadbytek elektřiny, je tento kotel schopen přebytečnou energii akumulovat a v potřebném čase opět vypustit do média, v tomto případě do vody a přeměnit na teplo,“ vysvětlil Vladimír Vácha, mluvčí společnosti E.ON, která projekt zafinancovala. Kotel stál podle Váchy jeden milion eur.

Masivní odpojování od tepelných soustav

Dalším problémem tepláren je masivní odpojování od centrálních zdrojů tepla. Tento problém podle šéfky Energetického regulačního úřadu Aleny Vitáskové v poslední době ještě zhoršují tzv. šmejdi, kteří vedle levnější elektřiny a plynu začali nabízet i levnější teplo. To je však často levnější jen podle jednoduché kalkulace, která nezahrnuje náklady na údržbu vlastního tepelného zdroje, většinou tepelného čerpadla, a také náklady na jeho obsluhu.

Co mohou teplárny dělat, aby k odpojování nedocházelo? „Teplárny by měly vnímat zájmy zákazníka – mít kvalitní a cenově uspokojivé zabezpečení tepelné energie je i zájmem tepláren. Zákazníkům nemůžeme mít za zlé, že hledají optimální variantu uspokojování svých tepelných potřeb. Teplárny by měly v tomto snažení být aktivní a nabízet zákazníkům celou řadu doplňkových služeb s cílem snižovat jejich spotřebu tepla,“ říká místopředseda představenstva Teplárny Otrokovice František Foltýn. Jako příklady uvedl odbornou a případně i finanční pomoc při návrhu a realizaci úsporných opatření (zateplování, výměna oken, výměna termoventilů, osvětlení atd.), snímkování domů termokamerou před rekonstrukcí a po rekonstrukci, převzetí vyúčtování tepla u jednotlivých SVJ a družstev včetně dodávky a financování osazení poměrových měřidel apod.

Alena Adámková

**„Tam, kde firmy vidí nutný výdaj,
my vidíme skrytý potenciál.“**

Poradenství a financování energetických úspor

*Petra
Pařízková*

Petra Pařízková
manažerka Inovací a speciálních
programů financování

Efektivnější nakládání s energiemi může být tou rozhodující konkurenční výhodou v podnikání. Pomůžeme Vám identifikovat energeticky úsporná opatření, poradíme s modernizací technologií a zajistíme financování projektů v optimální struktuře pro Vaši firmu. Můžete tak dosáhnout podstatných úspor provozních nákladů s dlouhodobým efektem. Více na www.erstecorporatebanking.cz/energetickaUSpora.

ERSTE
Corporate Banking

REKLAMNÍ DÁRKY

pro vaši propagaci, klienty i zaměstnance

jednoduše online

- nejširší nabídka na jednom místě
- individuální přístup, rychlost a spolehlivost
- on-line kalkulace včetně množstevních slev

inetprint
JEDNODUŠE ON-LINE

OBJEDNÁVEJTE NA:

WWW.inetprint.CZ

iNETPrint.cz | Hostivařská 92/6 | 102 00 Praha 10 | Infolinka: 222 367 900 | E-mail: obchod@inetprint.cz | Po–Pá 8.30–17.30